

N° 2310.

[RMK I. 13676]

Teljes

2^e deel

132

Jerejs Könyveske / az Ribemindannapi dolgotat írunk;
DAT IS

Wonderen, en Onvervalsten,
ITALIAANSCHEN
WAAR-SEGGER,
Of Prognosticatie, op't Schrikkel-Jaar 1688.

Beschreven door den Verlichten Propheet,
PATER MARCUS d'AVIANO,
*Capucynen Monik, Professor der Mathematische, dat is Magische-Konst,
tot Venetien, Vermaant door Wonderdaden, Voorzeggingen, ende
Heyligheyt.*

Gecalculeert op de hoogte van Buda, op den nieuwen stijl.
In Nova fert animus, mutatas dicere formas Ec. Ovid.

Daar / outw Jaaren /
Praat nieuwt Jaaren.

Gedrukt tot Buda, in de Hungersche Taale,
By **HANS BERGSTEIN**, uyt des Autheurs eygen schriften
Vertaalt door TACITUS IGNORAMUS, O.P.P.

2^e deel

N° 132

(3)

Wonderen, en Onvervalften,

ITALIAANSCHEN
WAAR-SEGGER,

Of Prognosticatie, op 't Schrikkel-Jaar 1688.

It Jaar sullen sig vertoonen vier Eclipsen op't aard-rijck : twee aan de Sonne ; en twee aan de Maan : de eerste aan de Maan sal het eynde van ons konnen gesien worden.

De eerste Eclipsis sal aan de Maan verschynen den 15. April ; het begin ten 5. uren : het midden ten 6. uren / 38. minuten / bukten ons aspect ; het eynde ten 8. uren sal de Maan een derde part verdupstieren over het Zuyt.

De tweede sal verschynen aan de Sonne den 30. April / des morgens / ten 2. ure / en sal sigbaar sijn over Mogol.

De derde sal sig openbaaren aan de Maan / den 9. October ; ten 9 uren / 44. minuten / vooz den middag / het midden ten 11. ure / 10. minuten : het eynde ten 12. uren / 36. minuten / bukten ons aspect.

De vierde Eclipsis / sal verdupstieren de Sonne / den 24. October / ten 7. ure / 30. minuten / des morgens / en sal bemerkt worden aan de Cabo de buena Esperanza.

Louw-Maand.

Nieu Maan / Saterdag / den 3. ten 11. ure / des middags : felle winden. Mercurius verhuysst uyt Sagittarius naar Aquarius / daar Mars hem komt bezoeken : dit betekent regen / en oorlogsche veraadslagingen. Sommige Soldaten van verschepte natien / met den Sant Daviano / spelen in 't leger onder elkander / om tijt verhozinge / het Blinde-spel. Men veraamt / wie dat eerst sitten sal / om 't hooft in 't schoot te leggen. Den Frans pretendeert de booz-rang ; maar word eenstemmigh versteen : de eere om vooz te sitten / word opgedrager aan den Dupschen soldaat. Den Spaagniaard meynde vooz uyt het hooft in den schoot te leggen / om d'eerste eere in te leggen ; maar het habil Fransje was hem te gawo ; Monsieur dan geeft de hand schoon / als charta blanca. Den Brandenburger smeedt hem eenen slag / dat de saale klinkt. Divine / Francois. Op raad / dat hem Signoos heeft getrefst : 't is

A. 2.

2° Deel N. 132

(4)
 gis; maar mis: hy moet wederom leggen. Den Sweed slaat / troef / en roept: triomfe! Hy raadt den Dupter. Dauid legt hy vlesch op tafel / of den Hollander slaat soo dapper op 't aanbeeld / dat de hand / als een oorkussen / opswilt. Hy heeft het wederom gemunt op den Spaangiaard; maar raad / als een blinden / die naar 't ey tast. Monsieurje krautwijn sijn bolletje / en speelt al wederom soubat. Van douwt Don Diego soo hard op sijn vel / dat hy opschietende raadt den Brandenburg; maar desen roon en past op de snaaren niet. Soo hy nederlegt / den Dupter treft hem soo op sijn Dupts / dat het Fransje door smerte breekspel spelen wilt: maar het haasje trage brugtelooz / en blugtelooz te blieden. Hy raadt den Hollander. Hy zoekt wolfe in den kiekboosch. Men dwingt hem de palm van sijn hande schoon te geven. Den Switzer en valt niet sluyt; maar legt hem met eenen slag een blauwe pruim in de buist. Het Waantje springt op / en snijpt sijn vingeren van pijn / en raadt den Sweed; maar en slaat nog niet den nagel op 't hooft. De spelgenoten lachen hem uyt. Den Frans stampet op d'aarde van spijt / en dekt wederom de tafel. Den Palz / geeft hem sulx eenen donder slag / dat de oogen van Monsieur weertlichten. Desen raadt den Beperchen; maar 't is den aal hy den slaat gebat / of bukten den doel geschoten. Legt uw hoofdetje al wederom in den schoot. Den Dupter heft sijn soetsen arm op / om het pfer / terwyl het heet is / te smeden / en geeft hem van de competentien soo / dat het Waantje het haafepad zoekt; maar men bat hem hy de moutwe; hy raadt den Spaangiaard. Maar den blinden wpsen spreekt onder de gekken. Eyndelijkt legt hy sijn taafels hals / met sijn bevedende hand / op de knipen. Van vallen alle de spelgenoten te famen hem op 't lijf / en roshammen / en troeven Monsieur soo ongenaadig af / dat het Fransje ter aarden valt / uytroepende: ce jeu me plaist guerre, qui me fait la guerre. Daar slaat op den nagel op 't hooft / segt Pater Marcus Daviano / die het spel al monkeftropende hadde aangeseen; en propheetert in den geest / en verklaart het treurspel van dit voospel. Dese compagnie (segt hy) bediedt de campagne / die binnen twee jaaren volgen sal. Den handslag beteekent een veldslag der Geallieerden / door dewelke sy een leger van sullen slaan. Het breekspel mecht de blugt van ligte vogels. Dit kraapt den Maan Daviano booz; meer als dymaal.

Marc is Magisch, en Poët;
 Speelt Magister den Propheet?
 Ik en aght hem niet een sch.....

Eerste quattier / saturday / den 10. ten 3 ure / 46. minuten / des morgens.
 De sonne heldert op in quadrangel met Jupiter; Mars besonke Luna in den kiam. Den Peer vander Dozt stremt de koude wateren. Men set de kroosen op 't Altaar; maar de bladeren vallen af. Een gelobden Apl / boven maten trots / beragt sijn consoorten / met dewelke hy niet en wil blieden / noemt hem koning der vogelen / verpikt d'een booz / d'ander daar naer / verschrikkende het gevogelte door sijn opgeblaaentheid. Desen Apl wordet in de Tur-

sche

2de deel 132
 (5)
 sche taale genoemd / Mahomet; die 25. jaaren in 't donker gekonkt hadde / komt booz den dag geblogen / en stelt sig op een kruik ten roon / op dat hy koning der vogelen geupt soude worden. Alle breezende slag van gevogelte komt aangeblagen / booz uyt marcheert de Venetsche Exter / geconjungeert met de Mosse / en Swaluwe. De Exter / sonder veel te schateren / roept: guerre, guerre; en geeft den Apl eenen braven pik in sijnen slaat / datter de pluimen van Symna uyt stuyben. De Mosse komt neffens den Apl sitten / en pikt denselven soo blauw / als een lep / dat is een nederlage van 3000. Turksche Haane-beeren. Het Swaluwtje speelt ook het pikkeret / en byt den gelobden soo in de lobbe / dat Moldaviën uytbloedt. De Hollandse Spreeuw / sonder veel te schreuwen / slaat den verpikten Apl soo in sijn linker vleugel / dat die vliegeloos blijft hangen. De Croatische Haube pluikhaart dapperlijkt / soo dat het Aptje niet de beenen om hoog op de kruik blijft hangen. Den Persaanschen Faisant herfter ook bek op / en rust uyt sijn Babylonischen slaat. Den Gang met Frans den Maan trekken hem een koppelt schachten uyt sijn vleugelen. Den Arend / koning der vogelen / geconjungeert met de Swaan ende Sperwer / handhaven sijn Jonker den Pronker met haare klauten en krombekken soo onbarmhartig / dat hy tranen laat botten / als lollipotten: sy verscheuren sijn mope zondag kleeren / daar op gebozuert stont Stoelwepfenburg / Waradyn / Canisa. Het Aptje blaast wat dat het kan / kist met glaerende oogen / en wenste liever in een anker-gat te sitten: het roept de Wedermuyfen en Dagtraben ter hulpe (die van de vogel-troppen verstoopt en verjaagt worden. Eyndelijck den geheelen leger besoght den grooten Apl; hier krijgt hy een nepe / daar eenen douw / dan voelt hy eenen pik / tien of twintig: nu verliest hy sijn oogen / soo dat den byl-heer Oculus niet meer helpen en kan: hy wordet moedernaakt gepluynt / den siet uytgesooten / soo dat de Groote Dooze bestijkt; de vleugelen gekrokt / het bloedt uytgesopen / en besoghtende van de kruik plots ter aarden valt.

Daar legt Me-Jonker, den Pronker;
 En wordet gedragen in't donker.
 Geen graf is Pronker bequaamer,
 Als Pilatus beste kaamer.
 Geen noot van stinken,
 Singen de Vinken.
 Broot voor de Weefen,
 Deelen de Meefen.

Volle Maan / Saturday / den 17. ten 1. ure / 42. minuten / des middags.
 Mercurius ende Sol in Aquario / Venus in Capricorno: sagt weder. De Bitten vrouwen wat meer als azijn. Pater Marcus Daviano / om de Kersersche soldaten tot de kroonsche Nis-dienst te bekeeren / beveelt / dat een van sijn onbekende Confratres de kapp' op den tuyn soude hangen / den degen aantrekken / met 't buur-roer op schouder. Onder andere Lutheraansche soldaaten

3

2de deel N° 132

(6)
 soldaaten hoort desen Confrater de Catechisatie van Pere Marcus. En als desen Sant wat heftiger upt valt tegen de Geusen; desen synen broeder lost syn vuur-toer af op de bofst van Dabiano; ende siet/ de twee afgeschoten kogels ballen neer voer de voeten van den Heyligen man. De Roomsche soldaaten schreeuwen vypposig upt: mirakel! mirakel! Maar dit naturelyk mirakel word so geklaart. Den soldaat hadde te vooren kruyt in de vuur-panne van 't roer gedaen/ en ook soo veel/ en niet meer/ in den loop des vuur-roers: dan liet hy twee kogels in den loop des vuur-roers inloopen: daarnaer laadde hy met boskruyt/ als een gemeene schent bereyscht: eyndelyk stak hy een prop van papier daar boven op/ wel gestampt. Wat denkt u van dat syn Broedertje?

Wonder kan doen kruyt en loot:
 Soldaat, helpt u uyt den noot;
 Schiet mirakels, slaat al doot.

Leeste quartier / Sondag / den 25. ten 5. uren / 20. minuten / naarmid-
 dag: Luna in Scorpio opposeert. Jupiter lacht Venus minnelijk toe. Voert
 met winden. Den Sweed smeedt. Een Joffertje van Weenen / Maria Lau-
 werthall genaamt / hadde haar peerlen-toer verlozen: Dabiano word ge-
 roepen / om door syn gebeden de verlozen peerlen aan te wiffen. Dabiano
 onderzwaagt 't Joffertje / wat sy verlozen hadde? Vater/ antwoordt sy / ik
 hadde op vooreden Sint Nicolaas avond mijn muyltje by mamaas bedstede ge-
 legt / op dat Sint Nicolaas my supker en gelt / door de schoorsteen soude bren-
 gen: en soo ik beynoe upt mamaas kamer te treden / ik bleef agter de deure/
 onder de kap-stok schuplen / en sie mamaatje in 't wit upt haar ledekant spyn-
 gen / upt de scribaan een peerlentour met supker en rospntjes langen / die sy
 in haar hembde droeg / en legde die moepe lekkere dingetjes in mijn muyltje.
 Sy vertrekt / en ik met stille trommelen / om te rusten. Des morgens sprong
 ik te bedden upt / eu riepe: Mama / ik hebbe Sint Nicolaas gesien. Hoe was
 hy / bzaagt de moeder? In 't wit / mama / sepde 't kindt; maardien Sinte
 Nicolaas hadde een soo groote zwarte tas. En nu is 't supker op gelekhebaardt;
 maar mijn peerlentouertje is verlozen. Dabiano valt op syn knipen / en bidt
 met traanen; en soo hy syn oogen afbaagt / siet / daar valt een peerel upt 't
 oog. Hy baagt wederom en wederom het oog / en 't elke baag / rolt daar een
 peerel upt. 't Joffertje roept / Vater / ik moeter nog twaalf hebben. Dabia-
 no antwoordt; morgen sal ik er nog ses / en overmorgen d'andere ses upthek-
 ten. Hy was betuift van dat verlies; daarom stak hy tusschen elke onderscheele
 van syn oogen by peerlen / die hy met den vinger uptdouwde.

Davian (6 wonder Keerel!),
 Kryt Mirakels met een Peerel.

Sprokkel-Maand.

Nieu maan / sondagh / den 1. ten 10. ure / 42. minuten / des avonds. Sa-
 turnus

2^e deel 132
 (7)
 turnus in Discibus opposeert met Mars / ende wiegen Neptuneus; daar den
 schipper niet gerust om slaapt. Mercurius brenge een briesse met den olijf-tak;
 maar oliven en smaaken een iber niet. Den Paus beveelt aan de Gallicaale
 Bisschoppen / dat sy alle kloosters souden bezoeken / en refoormieren de onge-
 regeltheden. De Arts-Bisschoppen van Parys / Sens / Toulouse / Reims /
 met Chanbalon / en d'Alpy aanvangen de bisite eerst te geben aan de Dames
 (honneur aux Dames) die opgesloten syn. Sy gaan by Parys in 't klooster / dat
 den Jesuwtz Mainbourg in syn leven bestiert heeft. Men besiet en bespiet voer
 al den heukenraad: alles is net op syn Frans; daar na volgt de kerke: 't is
 al blinkende silber en goudt op syn Jesuwijts. Doozt men bisiteert de Cellen:
 elken Bisschop (spinnehop) blijft praaten by syn Nonne. Sy doozien de schil-
 derpen / bespiegelen naukeurigh de ledikanten met vermaak / dooplonken de
 kleederen van de Dames; sien op datter niet weerelts misfchien en soude schuplen
 onder dat heplig kleed / sy doozsnuffelen de hembden / die dese schoone sieltjes
 aangetrokken hebben; en bebinden dat sy van kamertjichs-doek syn gemaakt;
 soo blank / als haare lichaamen selve. Dese spinnehoppen roemen hooglyk
 die stigtige pragt / en dagt / soo dat sy haare bekenmen nopt soo moepe dingetjes
 gesien / nog aangetast te hebben. Van vertrekken sy haare Madametjes tot
 de deugt / voornamentlyk tot de liefde / die de kroone spant onder andere deug-
 den: en bzaagen een proefftuk van de liefde dat haaren mede-mensch. Sy ant-
 woorden / dat sy haare genegenheyt tot die deugt / in alle gelegenheden / wen-
 schen te toonen. Dan geestmen eenen osculum pacis, plenum facis & facis,
 en omarmen elkander. En die oude kaaters vermoet van soo lang alles te bi-
 siteren / nemen haar ruste een uertje met de Dames / in lectulo sacro, en spe-
 ken anders niet / als van les amours de Tristan. Doozt 't en is niet wonder/
 dat oude schuren lichtelikh byanden; schoon dat het wonder is / dat ps byandt.
 Daarnaer die Monseurs vermaanen dese Susjes / onder dupsent kusjes / dat
 sy geen bleeschelijke liefde en mogen aankleben; maar bytuylen het hart ten he-
 mel opheffen / en berouwt vertrekken over haar petits péchez, en het werldzich
 bleesch temmen. Dan rijstmen op; de Nonnetjes biechten haare sonden: den
 Bishop segt: ego te absolvo. Daar op volgt de maaltijt tot naar de midde-
 naght. Hec & plus benedicat Christus.

Eerste quartier / sondag / den 8. ten 1. ure / 27. minuten des middags.
 Mercurius en Sol woorden van dupstere wolken bedekt. Voers laat syn blaas-
 balken hoozen. Felle bofst. Den grooten Musti met wonder vermaak aan-
 schouwende de jongheyt van de Hollantsche kooplieden / die tot Constantino-
 pel woonen / op het ps op schaatzen loopen / beroept het heplig Concilie van
 alle syne Moniken en Mahometaanse Jesuwijten / en doet haar dese propo-
 sitie: of het niet geraadzaam / en hoognodig soude wesen / van in den win-
 ter als het biesst bellum sacrum te voeren / de gedoopten plots te overballen?
 Datter nu schoone gelegentheid was / om gewapendert hand / in nomine Ma-
 homet, op wepnige dagen / tot Buda / ja tot Weenen op schaatzen te lopen /
 (gelikh de Hollanders hierdoen) in het Christen kerpertich schielikh te overcom-
 pelen? Men roept / Fiat. De schaatzen worden toegerust. De Moniken han-
 gen

2^e deel N. 132

gen de kapp' op den tuijn / en nemen den sabel in de buys / 't roer op schouder / de piek in d'hand. De Paardesfaart draagt men boozupt met den Alcoran / en Mahomet's beelde. Den marche gaat aan van honderdt duysendt koppen / en knappen. Den grooten Musti gaat sijne benden booz : het leger komt aan 't ps / de schaatzen aan getrokken. Musti slaapt op 't ps / nautijf staat hy op de beenen / of hy glijt / hy helt / hy dekt / hy schreeuw ; daar legt den grooten boozgan- ger / Musti / Musti / met de beenen om hoog. Hy rijst op / herbat sijnen loop / en mept met eenen dollen kop (als eenen Hollandschen blizem) een baantjen te loopen ; maar hy valt een starre in 't ps / en een tweede starre in zijn spelonke ; tot groote ontsteltenisse van de Grootte Dooze. Hy roept aan sijnen grooten Propheet / Poet / Mahomet. Mahomet schijnt oorloos te sijn. Dandere Moniken komen te samen toegeschoten ter hulpe ; elk wil sijnen Paus booz- gaan. Het schijnt dat sp een aanbaderse dansen : den eenen rijst / den anderen deijst ; desen glijt verblijt met blijt / dien rolt en groet / en bolt : daar legt Ma- homet's hepligen leger / in 't velt van Neptuneus / sonder vbandt / ter neder- gebeldt.

Ne duc aciem, per glaciem,
Ad hostis faciem.

Dolle maan / maandag / den 16. ten 7. ure / 34. minuten / des morgens. Sol in Discibus : Mars met Luna in Triangulo / wet sijn bloedig sweerde. Dooft. Daar woort in 's keisers leger in Pungenen een Turksche spie geban- gen / die een bylef wel toebersegelt / meijnt te dragen aan den Grooten Dzier / na Stoelwepffenburg. Men gelejdt dese spie naar den Obersten Dunewalt / die den bylef opzoecht ; maar het was charta blanca : men sieter niet een lettertje in geschreben. Men vermoedt verzaderpe. P. Dabiano woort ontboden ; die / dooz sijnen sijnen hepligen geest gedreven / uptroupt : Mahomet / Prince der dup- sternisse / handelt verzadelijk ; dog ik sal sijne verhole geheymenissen in 't dup- ster dooz 't licht van mijnen hepligen bepligen geest ontdekken / sonder gekken. Hy gaat met den Obersten Dunewalt in een donker vertrek : daar leest men de verborzen letteren / die men in 't licht van den dag niet en konde sien. Den Obersten bat dit op booz een mirakel ; dat nogtans natureljk geschiedt : want desen verzaderlijken bylef was geschreben met brandewijn / die in gemullemt ephen-hout gewesit was : en dit konstje en was aan Dabiantje niet onbekent.

Varie artes,
air des Cartes.

't Vals mirakel blindt 't gesigt,
Sijt in duyfter onderrigt,
Datmen leeft, ook sonder ligt.

Leffe quartier / Dingsdag / den 24. ten 11. ure / des middags. Venus baart in Aquarius bijt den Steenbock. Jupiter aanschouwt Luna met boez- bige oogen / en breeft booz het leven van een groot hooft. Grillic weder. P. Marc langen tijd brugtelos gearbejdt hebbende / om een Herbulis Cap- teyn

teyn tot de Roomsche Mis dienst te bekeeren ; en vertooght op den Capiteyn / bat een mes / bestijkt het selve lustig en onlustig met sout : daar naar waecht hy dit mes met bitstigen wijnazijn ; met dit mes sijdt hy eenige stukken broot ; dit broot legt hy neffens het boord van den Capiteyn alleenlijk / die hy met an- dere Officieren aan tafel versogt. Men eet. Pater Marc vermaant wederom den Capiteyn / om zijn Ketterje te versaaken. Den Capiteyn grimlacht / al etende van dat broodt. Dabiano heft zijne stemme op uptroupende : nu is de ure / of van utwe bekeeringe / of van utwe doodt verschenen. Den Capiteyn's Lighaem begint op te swellen / te beben / en valt plots ter aarden doodt. O wonder ! Niet wonder / segt Paracelsus / maer / o natureljk mirakel !

Dit Orakel,
En Mirakel;
Is Gekakel.

Lente-Maand.

Nieuwe Maan / dingsdag / den 2. ten 8. ure / 54. minuten / des morgens. Saturnus in Ariete in oppositie met Luna. Mars in Tauro. Windt / met Dooft gemengt. Daar woort een Princeljk Tournoy spel oppgeregt / daar de gefaghtijste Heeren / en adellijke Damen / op het pragtigste opgedorst à la mo- de des nations Barbares, in mascheraden / te paardt sittende verscheijnen. Ma- dame Montespan is koninginne upverkozen van dese cavalcade / die haaren besten ring ten roon ophangt. Den koning van dese Confrerie loopt boozupt / ende sonder missen / trest met zijne lantie den ring / met byzlijke toespjugginge van de geheele vende. Madame la Dauphine hangt haaren Duytschen ring op : Den Dolphijn steekt mis / tot zijn groot verdriet : den nieuwen Prince van Conde met den Hartog la Feuillade / en den Hartog van Saint Agnan steken wel dapper toe ; maar ten trest niet. Den koning der Vende behaalt wederom den prijs. Madame Contp brenkt ook haar moepe ringje booz den dag ; daar naar loopt Duc de Mayne / den Arts-bisschop van Parijs / Cou- louse / Chanbalon / d'Alby / Freijns : den Arts-bisschop van Parijs draagt het ringje aan zijne lantie / die hy naderhand wijdt of consacreert / ende schenkt dat Juweeltje aan zijne Lieste. Madame d'Armont hangt eenen seer groo- ren / wijden ring aan de touw / die loopender even buig en heftig naar / om den selven te rooben : Chanbalon rooft den nest. La belle Maguelone stilt haar soet ringetje tot doelwit ; dat behaalt Pierre de Provence. Van hong daar nog een kleyn / kosteljk / geamalleert ringje / dat Madame Mante- nons draagt was : geen schoonder en wasser te binden. Den koning der Vende heeft het eenige teyfen wel aangeraakt ; maar het bleef nog aan de panne hangen : den Grave van Lausun heeft dat met zijn Tavelijne doozboort. Ma- dame Fontange hadde ook een galant Juweeltje / sp hangt haar hoerplje tot buyt. P. La Chalfe / die ook onder de Eldboers gemaschert compareerde / met eenen byl op den neuse van den Mascher aangeplakt / rijdt te paarde soo- rup.

rupterlijk / als eenen ouden Boer ; nogtans de kans lukt hem / hy steekt de naald door den daad / met soo groote vreugd der spelgenoten / dat het onge-looflijk is. Madame de Bourbon volgt met haaren Diamant-ring / die den Marguis de Pointel doorloopt / en wordt bereert met de prijs. De toebe-loofde penningen worden aan de kinsstokers / die den prijs behaalt hebben / getelt. Dit vermaaklijk en eerlijk spel is soo hoflijk en loslijk een vermaak / dat men ordneert het selve te herbatten.

Eerste quartier / Dingsdag / den 9. ten 1. ure / 19. minuten / des mo-
gens. Mars in Cancro met Venus / Jupiter komt voor den dag / en Mercuri-
us in Virgine. Bupen. De nieuwigheden in een rijst verzoofsaaken verande-
ringen en sloozingen. Dabiano verreeft met zijn Confrater van Weenen naar
Italien. Hy dwaalt des nagts van de baan ; epndelijk / siende van verre een
lichtje schijnen / slapt daar naar toe : hy klopt / een oudt man met eenen / lan-
gen / grijzen baardt opent de deure : de gasten verfoeken te mogen vernagten.
't Was een hutje / daar niet / als stroep te branden was / soo het scheen. Men
treedt binnen den grijzen Man vraagt van waar sp komen / waar naar toe sp
verrepen / hoe sp genaamt worden ? En hoozende den vermaarden naam van
Dabiano / hy verwelkomt / en geeft haar de hand ; dan geeft hy treken aan
zijn Vrouw / dat sp de gasten in 't vertrek soude geleiden. Het oude wijfje
heft een oude bodde / of behangsel op / opent de deure / gaat voor / den Pater
met zijn confrater en den ouden man volgt. Sp gaan de trappen af / in een
onder-aardse spelonke / diep / ende wijtloopig : dese hole spelonke was met
doodsbeedden rondom behangen. Dabiano krijgt de dood op 't lijf / en doch-
te / dat Banditen daar verhoogen schuplden / die soo veel menschen vermoort
hadden. Ad mortem para te, frater mi, septe P. Marc aan zijn maet. 't Du-
de wijfje lichte rondom ; den grijsaart toonde de doodsbeenderen / en sterog-
de den Pater gestaadig in zijne oogen / en sprak niet een woordt. Den ouden
man geeft teken aan 't vrouwtje / dat de tweede verholen deure opende ; ende
siet daar was een kelder / omhangen met alle tupp van Wapenen / Sabels /
Dards / hamers / Buur-toers / Pistolen / Crommelen / Trompetten / Daan-
dels &c. Men toont alles wederom ; niemand en sprak een woordt. Den hoer
soude het spel / dat hem niet wel en behaagde / ontloopen hebben ; maar den
agterbolgenden ouden man hadde de deure toegesloten. Epndelijk de vrouwe
gaat voort / met haar lampje / tot den derden kelder / die met Princelijke Ca-
pijten behangen was ; de tafel gedekt ; hoflijke spijsen waren daar opgedist ;
veele glazen stonden op een ander tafel. Den ouden baas treft aan die Prince-
lijke klederen : Mevrouw toeyt haar op ; en belaaft aan Dabiano / dat hy
naar den segen aan tafel sit. Men eet ; maar Dabiano siet gebuerig om ; ver-
moedende / dat 'er Banditen upt eenen schuplhoek fouden upspringen / die
hem op den hals souden vallen. Het confrateretje bzeesde / dat den grijsaart /
met zijn wijf / hem het mes in de keele soude planten. Dabiano sucht / siet
bleek / schrikt / en eet met lange tanden, Den Heer / beweegt door medoo-
genthept / sprak haar aan in 't Latijn / Hoogduyts / Frans / Italiaans ;
vraagde veel van den Turkschen Oorlog / van den Duytschen Keiser / Per-
dian.

dinandus ; van Dabianos mitrakelen. Dabiano sat spaakeloos / en al was
hy soo fijn een geconfijten Propheet / hy en wiste nogtans niet / wat upgang
dit spel soude hebben. Epndelijk verklaart den Heer / dat hy een Prince van de
Stad Venetien was / en openbaart zijnen naam / en dat hy gebogten hadde
tegen een Venetiaans Raadsheer / die hy in een twee-sterjd vermoort hadde :
en wel wetende / dat Italiaanen wraakgierig zijn / daarom hadde hy liever
op een verlaaten Wepde / sonder gebaat / eenzaam / als in gebuerige bzeesde des
doods / te leven. De eerste spelonke vol doodsbeenderen was / om hem te ver-
berffen de geheugenisse des doods. Den tweeden kelder / vol Wapenen / dien-
de tot verwekkinge van zijnen militairen Geest / door de aanschouwinge. De
derde kelder was tot zijn eet-en rust-plaats. Een knecht van zijn Broeder / die
in de Stad Venetien woonde / brogt wekelijck ende Wepdelijk haaren nood-
duft in overbloed. Daarom had hy Dabiano / dat hy alles soude secreteren.
S. Marc bat den Prince hy de hand / die hy met eerbiedinge kuste / en erbar-
de sig over Mevrouw / die hy niet genoeg en konde beklagen ; maar pree-
ten hoogsten haar boozemen / aanmaonende tot liefde van eensamehept.
Daarentusschen den P. Pater bemerkte / dat Mevrouw troonje door veele
sproeten seer geschonden was. Mevrouw / septe hy / wilt gy / dat ik van God
verwerbe / dat uwe sproeten aansonds vergaan ? Dit beviel haar wonderlijk
wel : want sy was daar ober dikwils misnoedig getweest. Sen P. Pater lang-
upt zijn klap-of knapsak zijn silvere tabak-doozje / dat vol gesmolten honde-
vet was / en gebiedt / dat sy soude knielen : dan bestrijkt hy haare troonje seer
sagtjes / seggende dat de sproeten / door dese Wepilge Olie / uw aengesicht in
den naeme des Heeren / verlaeten. Ende siet / den volgenden dag / als sy van
haer rust-bedde opstaet / de sproeten waren verdzeven. Den Prince riep : Glo-
ria tibi, Domine, wel verstaen / Pater Marce : Gloria tibi sanæ, sanæ door u
Daviane.

Marc gaat sproeten nu verjagen,
Om den Duyvel te behagen.

Dolle Maen / Wonsdag / den 17. ten 1. ure / 48. minuten / des morgens.
Mars in Tauro / Sol in Ariete / Luna dyft de Marsse bupen / die de dijen
doen overstroomen. P. Dabiano nauwlyk gekomen zijnde tot Venetien / de
tijdninge van zijn aenkomste wordt door de Stad geup. Alle de kreupelen van
de Stad komen aengeloopen naer zijn klooster / om genesen te worden : onder
dese bende schuplbt een Capucijner Monich / die in beedelaers klederen op zijn
sietten rustede ; hy is aan 't volk onbekent. S. Marcus Mds gedaen hebben-
de / heert hem om / en siende desen trouw van manken / door eene Wepilge toez-
nighept gebieden / bat eenen degen van een Venetiaans Edelman / die in de
kerke der Capucijnen gekomen was / om dit spel te aenschouwen ; en slaende
met den blanken degen rechts ende sinchs / van alle kanten van de kerke /
verfchrikt soo de kreupelen / dat sy alle (upgenomen den voorszeden onbeken-
den Capucijn / die onder de kreupelen vermengt was) upt de kerke loopen /
B 2 ag.

agtelactende haer stelten. Den Capucijn / die sig mank bejnsde / zijn handen te samen-voegende / en zijn oogen slaende op S. Marc / riep up: O Hepligen Pater / ik en kan niet loopen. Dabiano vat hem by d'hand / seggende: in den naeme Gods / staet op. Den gebedensden kreupelen springt op / en werpt zijn stelten in de locht / en draagt de selve op het Altaar / tot een eeuwige geheugenisse van soo groot een mirakel. Dit mirakuleus konstje hadde S. Marc geleert / als hy over vijft jaeren tot Brussel in Brabant was / alwaer hy van de Capucijnen hoorde vertellen / hoe dat den ouden Charles / Duc de Lorraine / tot Brussel woonende / onder dupsent poetsen die hy upregte / dooz den uproeper der Stad / alle de kreupelen op zijn palless daegde / beloovende haer Princelikh te tracteren / ende een goude penning te verteren. De manke quamen op de bestemde ure / en saten in de groote saale / epndelikh komt een page / en doet de deure der groote saale met groot getwelt en gedruys open / roepende met heldere stemme: den Hertog komt: en boozwaer hy komt en springt de saale in / gewapent met eenen blanken sabel / die hy om swiert / al slaende de geheele saale dooz / met soo eene hevigheyt / dat alle de manken / dooz schijnt haer stelten agterlaetende / het gat van de deure hosen / en spop 't haestpat. Een arm bedelaer alleen bleef steten met geboutwen handen seggende: Hertog / konde ik loopen / ik soude de andere volgen. Den Hertog onthaelde hem aen zijne tafel / en schonk een goud-beurtsetje / seggende: God alleen; maer nog ik / nog geen Mensch kan u genesen. Dan bat Duc Charles alle de houte verlaeten stelten / en draegt de selve / met zijne Edelmannen en pagen / naer het Hof / en werptse booz de boeten van den Arts-hertog Leopoldus / daer hy voegende: soo veel mirakelen / Arts-hertog / hebbe ik gedaen / en vertelt hem de comedie. Den Arts-hertog antwoordde: gy hebt u wel boozsien / met desen boschhout / om in den winter vuur te stoken. Deen / septe Duc Charles / ik sal alle dese houte stelten / in de selve groote saale / daer ik alle die mirakelen gedaen hebbe / ophangen tot ene eeuwige gedachtenisse. Wepnig verschi isser tusschen eenen aep / en een paep / sy conter seften.

Tesie quartier / Donderdag / den 25. ten 1. ure / 44. minuten / des morgens. Jupiter / Mercurius / Luna in Aquario. Winden met koude regen. Dabiano wort by den Paus van Roomen ontboden / en gebzagt; of het gelde bzugteloes besteedt soude worden / indien den Paus naer den Onysen Krijsper het sonde / om den oozlog booz te setten: Dabiano sweert / dooz zijnen langen baardt / dat de Krijsersche soldaten / den volgenden somer / Belgrado. stormender hand sullen bemachtigen / indien den Paus een goede somme gelbts upschiet: en tot recken der waerheyt / Dabiano berseker / dat zijnen baardt / die ongelijkt was / naer drie dagen geheel gekrold sal gesien worden. Dabiano keert wederom naer zijn klooster / en bescrijft zijnen baardt met olie van oliven / in de welke het pulber van den hooch van een ram geschabt was / en naer drie dagen / den baardt van S. Marc verschept gekroldt. Den Paus approbeert dit mirakel / en verlangt naer de upkomste van 't o'akel; en booz solbaet in 't velt / schiet veele sommen gelt.

Doet mirakel met den baert,
Die de kinderen maekt verjaert.

Nieuwe

Nieuwe Maen / Wonsdag / den 31. ten 5. ure / 45. minuten / des abonds. Venus in quadrangulo met Mars. Vopen. D. Marc komt by den Paus / en de boeten met eerbiedinge van den Hepligen Vader gekust hebbende / draegt den Paus van Dabiano / wat is uw verzoek? Den alderhepligsten Vader en sal niet wepgeren aen eenen Hepligen Vader. Den Hepligen Pater / den Paus toelacthende / segt: Paus Innocent / ik hebbe het konstjen uptgebonden / om alle de Crusen / die den leger van den Krijsper volgen / te brengen onder uwe Heplige gehoorsameheyt. Dat waere een lekker beetje / antwoordt den Paus. Seper / voegter Dabiano by / ik sal bescrijken de geconsecreeerde Hostie met het bloedt van een Ael; dan sal ik / dooz myne makkers / de selve Hostie doen leggen in een beroofde boeten kerke / in Hungeren / den volgenden somer; en men sal upstroeppen / dat de Lutersche soldaten dese Hostie / met haere sabels / doozsteken hebben; en dat Christus bloedt daer uptgebloedt is. Dan sal ik dese bebloede Hostie doen bewaeren / dooz Lutersche en Catholijke soldaeten / nacht ende dag / den geheelen somer / ter wijken de campagne duert; en sal in het veld dese Heplige Hostie booz upt dragen / tegen de Turken. De victorie sal ons leger volgen; en dan sal ik de ongeloofige tot onsen Gods dienst trekken / dooz dit mirakel / dat dese Hostie gaewe en ongeschonden blijft / sonder te rotten: want weet / Galderhepligste Vader / dat het bloedt van een ael bestreken aen een Hostie / bewaert de selve van rotting. Den Paus legt de hand op Pater Marc / en segt hem: gy zijt eenen wonderen Hepligen / gaet in vrede naer den oozlog; en belast aen D. Marc / dat hy die Hostie op het Altaer ten toon stelle / tot een eeuwige gedachtenisse / gelijch tot Brussel de bebloede gestreken Hostien bewaert worden / die men segt / dat van de Joden dooz steken zijn.

Gras-Maand.

Eerste quartier Wonsdag / den 7. ten 3. ure / naer den middag. Windt. Mars besoeft Venus in Gemini / Saturnus volgt / met eenen windt geswindt. Eenem Geus tot Venetien hoorde / dat D. Marc alle dagen besoeft eene schoone Dame / tot laet in den nacht; ende denkende / dat sy wat meer onder elkanter besig waren / als met Pater noster te bidden; worde overballen met eene heete koozse. Dabiano worde by den sieken / om hem de Roomsche Gods-dienst aen te praeten. Den Geresozmeerden blijft halsterrig / sonder te luyfteren naer den Pater. Desen boozsegt de aenstaende doot aen den weder-spannigen / seggende byndt / gy en sult dit jaer den Kockhoek niet hoozen singen: aen wie den sieken antwoordt: ik hoore den Kockhoek syzeken. De omstaenders / met den sieken selve / bersten upt in eenen lach; sood dat den sieken zijn gesontheyt bekomt. Daer van dan komt het spreekwoordt: den D. Vader Dabiano geneest de krankhen ook dooz lach.

Gloria tibi Domine,
Dat's genesen sonder bée:
De graubroertjes lacchen méé.

33

Dolle

Dolle Maen / Donderdag / den 15. ten 6. ure / 34. minuten / des abonds.
De Maen beswijmt. De Sonne in Tauri. Dese siekten regneren.
Een Venetisch koopman / van de Gereformeerde Religie / spottende met de
mirakelen van Dabiano / want / dat hy ook mirakelen doen kan / soo sijn
als P. Marcus. Tot pteube / hy gaet heymelijck naer Sinte Marcus kerke /
in de Stad Venetien / ende legt in 't midden van de kerke een Menschen-ca-
dol / met de stonden van een vrouwe / bedekt met aschen. Die-en-twintig
uren daer naer begint P. Marcus / in Sinte Marcus kerke / de Predicatie /
en buldert tegen de Scusen / en booznamentlijck tegen desen koopman / die sig
beroepen hadde op zijne mirakelen; en Dabiano wenschte een mirakel van
hem te sien. Den koopman / daer tegenwoordig / vraegt verlos / om te spre-
ken. P. Marc toefteemt zijn verzoek. Den Gereformeerden segt: Vater / ik
en achte uw geloof niet meer / als desen vuyl hoop / die daer legt / in 't midden
van dese kerke. En om te toonen / wat dat 'er in uwe religie schijpt / siet /
wat dat 'er schijpt onder desen vuyl hoop. Een ider begeht den koopman;
maer soo de vien-en-twintigste ure verschenen was / dat desen kompost onder de-
sen vuyl hoop gelegen hadde (O mirakel!) Levendige woymen soolang / als
halve vingerten / kropen upt desen vuyl hoop. Den koopman toonde dese wo-
men; Dabiano bleef ston op stoel staen. Den koopman daer-en-tusschen
vertrekt naer huys / en boozts upt de Stad: want de Angustie volgt hem op
de hiel; maer den gautwen vogel ontsnapt.

Teste quartier / Vrydag / den 23. ten 12. ure / 34. minuten / des mid-
dags. Mercurius brengt oorlog-tpdingen / en groote toebereidselen. Een
landfman / woonende in de boozstadt van Crebiso / hadde een peerdt op 't
sial / dat geen water en konde lossen / was opgeswollen / als een ophooft.
Den boer komt by P. Marc / die in zijn klooster tot Crebiso / niet verre van
Venetien / gekomen was; en bidt ootmoediglijck / dat den Heiligen man zijn
peerdt / door zijn gebeden en seggen / helpen soude. Dabiano volgt hem /
en gelepdt het selve peerdt / met de hand / in den schaap sial; en toonende
aen den boer een lam / roept upt! Ecce agnus Dei, dat die u geneze: en ter-
stont het peerdt lost zijn water / en wordt genezen. Den landfman roept de bu-
ten / om 't mirakel aen te sien: want die onnoofele bloetjes en weten niet / dat
een peerdt / door de bange lucht van de mist der schaepen terstont zijn water
pleegt te lossen. Jacet toto orbe grandis agrotus, ad quem sanandum venit om-
nipotens Medicus, segt Augustinus: desen Medicus is te binden in zijn cap-
pe / in den schaap-sial.

Kan mirakel doen een schaep?

'K acht dit schaap meer, als dien Paep.

Nieuwe Maen Vrydag / den 30. ten 3. ure / 57. minuten / des morgens.
Luna en Mars opposeren. De Sonne versmijmt over de Zee der Arabijs.
Dabiano verbaerdigt pak en sak tot de reyse / om in den Dupesen oorlog de
Tucken te helpen verstaen / door de vuurigheid van zijne schiet-gebeden; maer
en wist zijn Vaderland niet verlaeten / sonder een bysonder mirakel te doen.
Eenen

Eenen boer kielende in de kerke / om te hoorzen de Missen van P. Marc / daer
komt een groote dogge / al reukneusende rondom het geskoelte / en ruikende den
boer aen zijn lijne broek / of aen zijn twee kussens / daer hy op plegt te sitten /
heft zijn been op / en besproept de broek met zijn gewyde watertje; soo dat het
boertje de hitte van dat sterck-lebende naet gevoelende in zijn selve septe: wie
besproept mijn agterangeficht / of beste sondag-kleedt met dese conserve? P.
Marc ondertusschen song de Miss / met dese woorden: Asperges me &c. De
Miss volepndigt zijnde / Dabiano Catechiseert / en vraegt onder andere ook
van den boer: wie zijn sijn schepper was? Den plompen boer antwoorde: Den
pollepel. Hy ondertwijft den boer wat hooger in de Chronologie. Dan vraeght
hy: wat vraegt dat het gewyde water heeft? Den boer was Calvinist / en
antwoorde: in den somer heeft het geen kragt; maer in den winter / als dat
gewyde watertje verhozen is / het heeft soo groote kragt / dat men u Vater /
en my / met eenen werp / den kop daer mede soude biegen. Vater Marcus
septe: wel geantwoorde booz eenen geus. Den boer septe: ik ben geen geus;
want hy was eenen rphen / gekoherden boer. Soo vertrekt den boer naer
huys / en Dabiano naer Vongerpen.

Gewydt water kan doodt slaen,
Niet door macht van Daviaen.

Bloey-maand.

Eerste quartier / Vrydag / den 7. ten 6. ure / 44. minuten / des morgens.
Jupiter met de schoone Venus versagten de lugt met moep weertje. Broege
campagne. Stoelweyssenbrug boert het ceups. De Angelsche Jonge Jesuwijt-
jes / tot Watene / by Sint Omaer / spelen een aardige Comedie. Op het
toonnel staat een lange tafel / daar veel Jesuiten / en Paapse Lords / en
Milourds aen sitten met vrouwe klederen gekleed / en gelobt / als oude bod-
den verhoopers. Den Ershuys-meester met den Notaris / die te boozzen
Qualifiers geweest was / sit in 't midden aan tafel / om upt-koop te houden van
Calvinus boedel / die verlaeten / en insolvent is. Erst wordt Calvinus byl op-
gedist / die de Paapse soo lang gebyle heeft / met silbere randetjes oncingelt.
Die wordt verhoogt van d'een en d'ander oude / neusgewijfde mannen; en
wordt verhoft booz 9. Guinees aan een Papist / die blindt sijnde / terstont sien-
de wordt / en roept: Calvinus doet mirakel. Daar naer komt op tafel den
Opbel / wel geconditioneert / op sijn Frans gebonden in halfs-leer. Veel wil-
len denselven eens doornusselen / of hy sonder duik-fouten is; maer den Je-
suwijt Polus vermaant een ider / dat het een verbaften Geusen Opbel is / en
verboden denselven te lesen. Veel verhoogen upt nieuwigheid; hy blijft
aan de handt hangen der Jesuiten booz 60. pond sterling / die hem in haar helle
stellen / by sijn confrater Lutherus. Hier op volgen 4. silbers bekers / en 2.
silbere schotels / die dienden tot het 2. Abontmaal. Veel Nonconformisten en
Qualifiers hebben bek op die Calvinisch silver-werk / die inweel wordt booz een
Mi.

Miloyd ingehoeft / dat vzeemde speculatiën causeert. Van legt men op tafel het conmetje / vol spaansche-wijn / dat vooz het Avontmaal soude dienen. En Daap vermaadert dat vooz 6. Jacobus. Dit doet hy / sonder bytsiel / in sijn kelder rollen / en den Daap en komt niet meer te voorszijn. Voorsz komen de kopere kroonen ten berde / die in de Kerke hongen : elke woort vooz 16. kroonen verhoft aan een kloofje / die sy aan haaren Pater bereert. Daarnaar woort den Predik-stoel te gelt gestelt / die de Predik-Heeren vooz 300. Cromwelsche daeders kooppen. De boeken van Calvinus woorden alle te samen gepresen / verhoogt / vermaadert / en ingehoeft vooz de Parlements-Heeren. Nog de afbeeldinge van Jan Calvin / die de Jansenisten naar haar trekken. De Lobanisten kooppen sijn klederren goeden koop. Daar legt eenen hoop protocollen / geschreven papieren / handelaaren / schotelen / stoelen / potten en pannen &c. Alles geldt hier genoeg. Synclijch woort het huys van Calvinus verhoft / sommige seggen / dat het in Drankrijch / andere dat het in Ingelandt staat ; maar niemand wil het kooppen / om de onsekerheyt.

Koopt , Paap , koopt Calvinus boel ,
Set die op Sint Pieters Stoel.

Volle Maan / Saturdag / den 15. ten 10. ure / 6. minuten / des morgens. De Sonne in de Tweelingen. Jupiter is verblijdt / om dat hy de Comet-staer seet met den staert naar het zuide. Moey weder. De Studenten van Clermont spelen een Comedie : den inhoudt is dit oudt Deersje :

Dæmon languebat , Monachus tunc esse volebat ;
Sed cum convalluit , mansit , ut antè fuit.

Den Duyvel legt soo krank , dat hy wil Monik wesen ;
Maar doen hy wordt gefondt ; hy blijft , die was voor desen.

En Dragonder met een Jesuwijt gelepden Doctoꝝ Calvin op 't Cooneel / met sijnen langen baardt / en byl op den neuse / met den Bybel in d'hand ; maar 't hooft verbonden / om dat hy dootd krank is / als in sijn graf tredende. Den Jesuwijt Bourdaloue troost hem / en predikt hem aan de ooz-biegte / de afaaten / het bagebuur ; maar den ouden man bewijshende is doof / en als dootd. Den Cozonel der Dragonders brypht hem met sijn kinderren levendig te verbianden / dooz het hetsch buur op 't schabot / en alle sijnen inboel te confislieren. 't Was aan een doobe mans deure geklopt. Den Intendent beloofst hem een derde part meer van sijn jaarlijks pensioen / indien hy geen Geuse Psalmen meer en wil singen. Den goeden man segt : amen. Je me veux rendre Moine , dans l'Abbaie de Saint Antoine. Hy woort / dooz de hulpe van Sr. Diego / en Genesius quahsalverpen genesen. Calvinus woort Monik. Maar als hy in 't Abdiclaat met sijn byllen alle die heplige grillen sag / hy liep uyt sijn klooster / hong 't kappe op den tuyn / en wierdt wederom geus. Maar op dat

de soonen en dogters baders slappen niet en souden inbolgen / men steeke in kloosters van jongs af / om kloomsche kuikens in die nesten te byoden / met dwang en roeden.

Neste quartier / Saturdag / den 22. ten 7. uren / 26. minuten / des avonds. Venus met Luna in Serpiti in Leone. Windt. Dabiano repende van Venetien naar Weenen / vooz by gaende de pferen minen by Baden / komt in een doop / om Mis te lesen / op een Sondag / daer beel boeren tegenwoozdig zijn. Den kloster singt in de Mis / met den confrater van D. Marc. Daer nestelen mossen aen de glasfensters der Kerke / die veel geraes verwekken / soo dat den kloster / die sig laet voorszijn / dat hy een heldere stemme heeft / en gern gehooft wilde woorden / vertoont woort. D. Marcus maet segt : ik soude die dieven den hals breken. Den kloster loopt naar huys / en haelt een blaespuyt met klep balletjes / die sijn scholieren gebuypten / en komende in de Kerke / hy inrooneert den kyle eleison / dan singen de mossen met den kloster / en begten ongemeen. Den kloster singt : kyrie , e , e , e , e , e : en ter slont bat sijn spuyt / en setse aen sijn mond met een potaerd-balletje / en spuyt regt naer de mossen ; en 't 's mis / roept hy. Dan singt hy vooz den kyrie , e , e , e , e , e : en spuyt de tweedemaal naer de glasfenster ; maer 't was wederom mis. Den kloster singt al vooz : e , e , e , e , e , e , e : 't geraes der mossen is op het hoogste / soo dat den kloster dol woort van onberduldigheyt / onder het singen / e , e , e ; hy herbat sijn houte roer / en spuyt nog eens ; en daer legt den bugger / roept hy ; en singt sijn lietse vooz : e , e , eleison , hy lepter toe. Dan staet den kloster op van sijn plaetse / haelt het geschoten mossen / bryngt dat aen het Altaer / en schenkt het aen Dabiano vooz een presentje / seggende : Vepligen Bader / dresen dief heeft uwen Vepligen dienst gestoort : ik hebbe hem met de dootd gestraft / en sal haest sijn makkers ook den hals breken / met mijn spuyt. Dabiano antwoort : schiet gy sonder mis ; ik verfolge mijn Mis : en sal God bidden in mijn Mis / dat gy die roerbinken trefte.

Meint gy dat het wonder is ,
Dat een mosje stoort de Mis ?

Nieuwe Maen / Saturdag / den 29. ten 10. uren / 37. minuten / des avonds. Jupiter / Mars / ende Mercurius toonen haeren glans ; maer den regen bedekt haere stralen. Mars helden onbepligen de beiden. Tor Saumeur is de Gereformeerde Academie Gereformiert / en in een Daepsche (Schapfe) berandert. Den Hector , Gector magnificus is , Monsieur / Bot-aert / Doctoꝝ utriusque juris. De nieuwe Professoren in de Veplige Chronologie (Aerologie) sijn verhoopen / D. D. Scattien / Lourdau / Coussaint. Professoren in de Rechten woorden verklaert / Monsieur Coutboit / neef van Monsieur Monthreux / Pretendur / en Coutanous. Professoren der Medecyne woorden upgeroepen / Donnepoison / Cuclacpne / Saignecarlos. Professoren van de Filtesophie (Philosophie) woorden geuyt / Laguerre / Sangpair / Troublegens / Berdlemonde. Mathematisch Professor is / Bombardur / Builevilles /

bijles / Faiteforts. Dese Professoren met haere Academiſtali / ſuppoosten der Academie / en Bidellen aengeſtelt zijnde / om meerder luyſter te geven aen de nieuwe opgerigte Academie / hebben een Cavalcade a la mode de la Cour aengeſtelt. By ſaute van paerden (die de soldaet ten gepreſt hebben / om naer Elſas te rijden) hebben ſp eſels gebuyghet. Den Biſdel (Biſeam) booz uytſijende / roept a haute voix , au ſon des haubois : Vive la Cacademie ; Academie , meynde hy te ſeggen. Den eſel van Bileam kypfelde den Echo tegen : a demie. De Cavalcade word geleijdt langs de boornaemſte ſtratten tot in groote ſaale der Academie ; daer den Gertoz Manniſchhups een heſtige / deſtige lijk reden uptte tot alle zijne ſchuppoosten over de doot van de Calviniſche Academie / ende ſubjogatie der nieuwe / Heplige / Gallicaele. Dan heeft hy met alle de ſuppoosten den eedt afgelegd van de al-oude Coſtumen en Academiſche privilegien te maintenir / met excluſie van alle Proteſtanten opt ledemarten te mogen zyn. De naemen worden geen-colleert / en ge-enregiſtreert. Dese Soumeurſe Academie word geimmariculeert in die van Sedan. Hier naer volgt een feſtin / daer men ſoo ſuppt bin-la-la de Champagne / dat de Cacodemoniſche Academie diſputeert in Baroco , cum ioco , in uno eodemque loco.

Wiede-Maandt.

Eerſte quartier / Saterdag / den 7. ten 11. uren / elf minuten / des abonds. Luna verblijft haer met de ſtracen van haer broeder Sol. Mars loert op Candia : daer en is geen ſupher Candyp te haelen ; hy houdt ſig te byeden met Malvaſia te drinken. Dabiano komt tot Laxenburgh / en wandelende met den Heer Helthauſen in den luſt-hof / wort gebraegt : of men de Turken de aenſtaende campagne den byl op den neuse ſal ſetten ? Dabiano antwoorde / ſiet een Godlijk teeken van victorie : hy gelejdt den Heer naer den byber / de viſſchen komen boven geſwommen / andere ſchieten te grondt : Den Heer Helthauſen vangt de viſſchen met de handt / en doot de ſelve / andere viſſchen ontfibberen en bluchten. Soo ſal het met de Turken aſchoopen / ſepde Marc. gelijkt met deſe viſſchen ; ſommige ſullen gevangen / andere gemaſſacreert worden / de overige ſullen den dans ontfpringen booz de blucht. Mirakel / mirakel / riep den Heer ! Dit mirakeltje vroude P. Marc. den boozgaenden avond / ſoo haest hy tot Laxenburg aengekomen was : want zyn confrater / ter wepen P. Marc. in 't Hof handelende / nam twee loot diſlaet / $\frac{1}{2}$ loot koekellier krozen / met een quintijn biſſenſaet / alles geſtoot hebbende tot zyn pulber / mengden onder haeg hy / twee groote noten met ſchaepen ongel / en wepten-meel / van elks twee lepelſ bol / dat hy wel onder elkanter geſtooten hadde ; en hadde koekjes af-gemaekt / die hy des abonds in den byber gegoept hadde : ſoo wierden de viſſchen bol / ſoo dat men die met de hand konde vatten / ſonder beſchadige der viſſchen.

Sic

Sic capit,
Qui ſapit.

Als gevangen wordt den vis,
Roep niet dat 't mirakel is.

Dolle Maen / Sondag / den 13. ten 10. ure / 25. minuten / des abonds. Dooze windt. Mercurius in den Leeuw toont aen Jupiter zynen Arcnd / die wonderlijk blixemt : Luna word bleek en bloedig / en ſoude geern den Olphen-tak plukken ; maer Mars breekt Luna den eenhoorn. Een oudt / onnooſel Frans wiſſe ſiet / tot Parthys op de Victorie-plein / een pilaer van brons / daer een heldt op ſtaet / die een bliegenden Engel met den Lauwerkrans kroont : onder des heldts voeten leggen den Turckſchen en Duytſche kerpſers / met den Spaenſchen Koningh / en den Pollantſchen Leeuw / geketent ; met deſe diwiſe :

eXUVias, LUDoVice, trIUMphas.

Dit ſimpel byoutwje meynde / dat 't Sinte Louis beeldt is / baſt ter aerde / en aenbidt 't Heplig beeldt / met verſoek / dat haere oogen verlicht worden (want hy dooz onderdom niet wel ſien en kan) als ſp langen tijdt byuteloos gebeden hadde / en herleſen / Ave Maria / ſonder verhoort te worden / ſp kijkt om hoog / en bemerkt dat het beeldt een ſtok (ſtaf) in de handt voert : wel hoe / roept 't dol wiſſe : dreygt my dien Sant te ſlaen met zynen kluppel ? Ik en ben geen geuſinnetje : ſp ſtaet op / en grammoechtig vertrekende / roept : ſeper deſen Sant en verſtaet mijnen Latynſchen ave Maria niet. Sp keert naer huys / maekt pak en ſak / en vertrekt naer Brandenburg / om de Gertoz-meerde Religie te aenbeerden.

Wat mirakel doet een beelt ?
Daer ſelf geen gehoor in ſpeelt ?

Eerſte quartier / Sondag / den 20. ten 6. ure / 16. minuten / des abonds. Mars met Sol in Canero. Schoon en groepsaem weder. Den Arcnd overblijgt de Maen ; daer Gallinaceus om ſucht / als een toxtelduiſſ. P. Marc predikende op het belt / onder de benden der ſoldaten / wordt van een Lutherſ ſoldaat beſpot. Het onberduldig Patertje aenklaegt deſen ſoldaat aen den Overſten Veterani / die ook een Italiaen is (gelijkt Dabiano) van 't Stam-hups der graben van Monte Calbo : Veterani belaſt aen P. Marc / dat hy den ſpottet in echteniſſe ſoude verſekeren. Marc dwingt den ſoldaat naer den Kerker te volgen : deſen Lutherſ aenſende den Kerker onderſien van ſtroo / wengert den ſelven inte treden / of daer moet ſtroo zyn / om hem daer op te ruſten. Dabiano haelt ſtroo / en wierpt het ſelve in de gevangeniſſe. Den ſoldaat grendelt de deure des Kerkers / en Dabiano ſit in 't gat. Den Lutherſ aen dreygt hem daer in te laeten ſitten / of Dabiano moet ſingen en lachen : hy ſingt en lacht / met tegen-wille. Dan dwingt hy hem te hepten : hy krypt van ſpyt. Daer naer

E 2

mate

2^e deel N. 132

maet hy Dabiano aen de Lutherſche Gods-dienſt: dat weggert P. Marc. Den ſoldaet laet Dabiano in den kerker de donkere Watten ſingen / en draegt de ſteutels van den kerker aen den Oberſten Deterani / bypoſtig ſeggende: P. Marc. ſit baſt / Oberſte / volgens uw bevel. Poe / roept Deterani? Ik hadde aen Dabiano beſtaet / dat hy u in 't gat ſoude ſluipen. Soo is 't gemiſt / antwoorde den ſoldaet. Alle de ſoldaeten / en Deterani ſelf beginnen te lachen / en gaen den bedrogen vader upt het hot beſloffen. Men bonniſt / dat het geraeſaem is / den Lutherſchen geraſineerden ſoldaet te laeten loopen / om de Comedie te verdupſteren / en de cere te ſparen van het ongelukkig Paertje.

Kan dien Vos niet ſig verloſſen,
Wat balt hy, als loofte voſſen?

Nieuwe Maen / Sondag / den 27. ten 8. uren / 35. minuten / des abonds. Marc met Luna in den Creest. Groote dzoogte. De bluchtelingen ſoeken beplige plaetſen / om haeren Gods-dienſt te plegen. De Cantons twiſten. Een Stad / daer veel aengelegen is / wordt van den Arend bemagtigt. Deker ſimpel bozger tot Eſſek / genaemt Dik Lodſooze / inbeide zijn ſelven / dat 'er een woſt aen zijn neufe hangt: de bueren lachen hem upt / ſeggende / dat hy muſen-neſten in zijn hooft heeft: hy vraegt dit aen een Capuchin / die 't erſekert. Daer loopt den ſimpelen krijtende / als vol / langs de Stad / en roept: mijnen woſt! mijne muſen-neſten! Men haelt den genees-meester / die hem beloofte te geneſen / legt op tafel zijn instrumenten booz 't oog van den ſimpelen / verbindt / en verbindt zijn oogen / op dat hy niet en ſoude verſchrikken: dan ſijde hy met den blijme een ſneetſe in den neufe van den raefbol; en trepkende een beuling / met warm bloede gebult / upt zijn ſak; daer is den gaſt / roept hy. Den patient trekt den neufdoek van zijn oogen / en battende den bloed-beuling / loopt op ſtraet / en / daer is mijnen woſt / roept hy; geloofte het nu / die wilt. Daer naer trapanneert hem den genees-meester (hy ſnijt een ſneet op de kruip van 't hooft van den gek) en den kneegt van den genees-meester geeft aen zijn baes eenen neſt vol jonge muſen. Ik hooze de muſjes piepen / ſegt den meester / en daer is een / en nog een / en den geheelen neſt. Den ſimpelen ſpringt op van blijſchap / en zijn oogen wederom ontdekende / taſt zijn hooft en neufe / en ſiende zijn handte vol bloed / verſchrikt / en inbeelt zijn ſelven / dat hy dood is. Hy weggert te eten / en wilt be-graben worden. Daer en was geenen raed / of men moeſt reſolveren tot de be-gravinge. Men legt hem in de doodhiſte / men draegt hem upt / met 't gewoonlijk gebolg / in den rout. Een weerdt ontmoet 't lijk / en vraegt / wie daer uptgedragen wordt? Lodſooze / antwoorde men. Dien ſupper / roept den weerdt / die mp ſo veel ſchuldig is? Lodſooze rijst op upt zijn doodhiſte / en hy liegt / roept hy. Men vermaent hem / dat hy gedenkt / dat hy dood is. O! Dat hadde ik vergeeten / ſegt hy / en legt zijn hooftetſe neer. Den bakker ontmoet 't lijk van Dik / en ſegt: dien eter en ſal ik niet laeten ſinken en ſlinken onder d'aer-
de /

de / om mollen te rooben / of hy ſal my eerſt zijne ſchuldte aſleggen. Dik rijst upt zijn hiſte; en berſt gp ſoo liegen / vraegt hy? Men dountt zijn kop in de doodhiſte; en zijt moſt dood / vermaenen ſp hem wederom. O! Dat ik niet dood en was / roept hy. Den Doctor ſtaet in zijn deure / en ſiende Lodſooze uytvoeren / hy komt toegelchoten / ruht de routte pelle van de doodhiſte / arreſteert het lijk / en eſpcht betaellinge booz zijn biſten; den genees-meester komt te naergang / en maent hem zijn ſchuldte te betaelen van den afgeſneden woſt / en geroofde muſen-neſten: ſp plunderen de pell / de doodhiſte / de baere / alleſ. Lodſooze ſpringt upt de doodhiſte / balt aen 't pluſhappen / en 't ſchreuwen: Wel / mijnen lieven Dik / ſegt den Doctor / ik meende / dat gp dood waert / en ſpreekt gp nog? Den gek antwoorde: ik ſprekte maer alleenlijk / om 't leet te wjehen / dat mijn beledigers mp naer mijn dood aendoen. Dabiano was betuſt van dit ſpel / en moet ook ſpelgenoot zijn: wel wat is hier te raefen / mijn geſellen / vraegt hy? Het volk ſchreuwte eenſtemlijk upt: den geest van den dooden Lodſooze ſpookte hier / als eenen domineerenden Maertſchen nagt-haater. Ik ſal Lodſooze van de doot verwekken / beloofte P. Marc: waer legt het doode Alghaem? Wier ben ik / roept Dik / en lonke upt zijn hiſte / en loert af / wat den Hepligen man doet. Dabiano / en allen het volk ballen op haer knien / en bidden booz de Ziele van den Doztuus eſt. Daer naer rijst den P. Pater op / en opheffende zijn mirakuleuſe handte en hel-deere ſtemme; ſtaet op (ik beveele 't u) ſtaet op / moſt dooden Lodſooze. Ik en ſal niet opſtaen / hy ja / en hy neen / antwoorde Dik; en hy krumpt in zijn hiſte. Pater Dabiano bat met eene Heplige toomigheyt zijn ſlaepſaken / dat hy baſt-houdt / en trekt het ober zijn capp / daer hy boegende: Lodſooze / wp zijn maets; ik ben ook dood. Het volk / als verſchrikt zijnde / blugt het ſpook. Lodſooze ſteroogte Dabiano van den hooft tot de voeten toe in zijn wit ſlaepſaken / en vraegt / of hy ook waerlijk meyndt / dat hy dood is? P. Marc. verſekert hem van de waerheyt dat hy de Werelt afgeſtorven is / ſedert dat hy in 't klooster geleest heeft: maer ik hebbe dozt / ſegt P. Marc. laet ons een glaesje te ſamen gaen uptelichten. Fiat / antwoorde Dik. Onder het ſuppen en diſcouveren / Lodſooze verſtaet / dat de dooden nog ſpreken en konnen / nog dinken / nog gaen / nog ſitten / nog bechten: nogtans dat het een politiken Moniken trek is / ſomwijlen zijn ſelven dood te veinſen; en te leven / al of men dood was. Soo leſde den wiſſen ende ouden Philoſophi Diogenes in zijn Grooſt / al of hy dood was / en de Werelt afgeſtorven. Habes licut / antwoorde Lodſooze. Nu balt den abond / ſegt P. Marc. laet ons naer huys gaen ſlaepen: want ik geboele / dat dit dronke wijn mp doet herleven. En mp ook ſegt Lodſooze. Daer naer / als ons de Maertſche buyen en grillen eens in den kop ſullen komen / wp ſullen nog eens te ſamen komen / en wederom waanen / om 't volke wat wijs te maken / dat wp dood zijn / en ſullen de begonnen comedie volepndigen. P. Marc. ſegt Lodſooze (en hy geeft hem de hand) gp zijt een man / als een ſoete paſtey: gp hebt mijn hart verholten geſto-len; zijt de Goden bevolen. Sp ſchepden ſoo van elkhander / en gaen in byde le-ben. Lodſooze getupet Hepliglyk aen zijn bueren / dat hy van den Hepligen Dabiano van de doot tot het leven verwekt is.
C 3 Wilt

Tirol zijnde / de woxtel van de gemzen ('t sijn sekere beesten / als schaepren / die van d'eene rotse op d'andere spjengende / met haere hoozens aen de rotten klieben / en eten daer sekere onbekende wortels) upt 't lijf gesneeden hadde / eer de selve in de mage verteert waeren : en dese woxtel hadde Pater Marc. opgebreijt : en wie soodanigh Gemze-woxtel eet / is schoor-bij. Verhal-
ven.

Die veyligheyt,
Komt van geen heyligheyt.
Laet die lappen,
Haet die kappen;
Wilt hier van geen wonder snappen : nog klappen.

Oogst-Maend.

Eerste quartier / Dingsdag / den 3. ten 9. uren / 4. minuten / des morgens.
Venus in cauda Draconis / Mercurius in Scorpione / ontfleken de heete lucht. De pesten sweeft. Daer men capt ballen spaenderen. Een Capiteins vrouwe / alle dagen / met de koude-pisse geguollen / komt om raede by den Vrelijgen Pater Marcus : desen reijkt upt zijn capp' zijn silbere / rond tabak-
doosje / en segt aen dese Mevrouw / dat in dit cassje het Vrelijg Olfetel lag (nochtans het was gesmolten haerse-smeer) waer mede hy besmeert den na-
vel van dese Mevrouw / haer bevelende / dat sy Ave Maria soude lesen / en aenroepen haeren bystant : 't welk soo sy doet / de kou-pisse / en smerte ver-
dwijnt. Doozwaer dit mirakel en mogen de Geusen niet verwerpen.

Anser inter olores,
Sano dolo dolores.
Non macro, sacro oleo,
Mira patrare soleo :
Hinc sanctitatem oleo.

Volle Maen / Wonsdag / den 11. ten 6. uren / 19. minuten / des abonds.
Ditte / met donder en regen. Sol reijst naer Virgo toe / Jupiter in Piscibus.
Den Turkschen rekel krijgt wederom slagen op zijn huyt van de Hollantsche Zee-maetjes. De groene kiekboffen / sittende tusschen het lijf in de marraffen by Effectz / singen en coeken des abonds / al of sy dol waeren : de vermoepde soldaeten souden geern op d'aerde rusten en slaepren ; maer die groene Monni-
ken singen de donkere Matten sonder ophouden / soo dat de soldaeten begin-
nen te bloekken / en te goepen / om haer den bek te stoppen ; maer sy singen
al voort meer en meer. P. Marc neemt eper-schalen / die hy in stukjes gebo-
ken hadde / en goept de kiekboffen naer den kop : terstont komen de kiek-
boffen aengesponnen / en slijken dese eper-schaeltjes op. Dan roept P. Marc :
ik beveele u / groene water-tupters / in den naem van Sinte Marcus / dat

op

op aenfondts swijgt / sonder opt meer te singen. De kiekboffen bleven voort
aen stom. Eper-schalen en konnen sy noyt verteeren / en die benemen haer
stemme.

Imperas non vane,
Pater Daviane,
Ut fileant ranæ,
Vesperī, & mane.
Sanctus es sane!

'T Is der Pacpen Heyligdom (
Ik will' seggen eygendom)
Van een beest te maken stom,
Door een windt-ey, door wat gom :
Haer mirakels zijn een blo'm.

Twee quartier / Woensdag den 18. ten 9. uren / 15. minuten des morgens.
Venus in Leone / Sol in Virgine / Saturnus in een derde aspect met Luna.
Schoonen oogst van tarwe / en druypen. De legers der Monniken en Jesuwij-
ten vermenigvuldigen dooz Engelant ; maer / maer / ... ik swijge ook met
die groene kiekboffen van P. Marc. Den Turkschen Chiaus komende van
Weenen het Duysche leger voort by / groot P. Marc : desen iverfoekt den
Turk aen tafel / op een schotel-wafels. Men eet ; de wafels smaken wel : daer
woydt een schotel met bijgen opgedist. Daviano langt dyle seer groote bijgen /
en legt de selve op 't bord van den Chiaus / die de selve terstont opbreijt. Men
driukt : P. Marco offert hem eenen bronk coffij : want 't de Turken verbo-
den is binum te drinken. In het hoope coffij hadde P. Marc in 't heymelijck
doen leggen eenen blauwen Dittrool-steen / en als hy een wyle tijds daer in
gelegen hadde / nam zijnen confrater den selven steen upt de coffij / en gaf
dit hoope aen den Turk / die het warm insoop / en nog twee à drie. Dan staet
P. Marc met den Turk aan tafel op / en wandelt dooz het leger. Elk wooydt
dat den Chiaus sprak dooz zijn mond / daer volgde een strepitus, crepitus,
per posteriorem gutturem, segt Plautus. Dit causeerden de mieren-eyeren /
die in de dyle bijgen verborren waren. Den Dittrool begon ook zijn effecten upt
te werken / en upt te werpen ; soo dat den Chiaus dooz noot gedwongen wiert
zijn broek upt te schudden / en daer te sitten sonder Phatus of byl / met zijn
raele bil. De Duysche sagen dat Turksche Maentje (mantje) aen / met
vermaek ; en als den Turk sprak / hoozden sy den Westen windt wachten ; die
niet en weet waer hem sig te draeyen.

Pater Marc kan 't wel confijten,
Hy doet ook mirakelen schijten.
Cum venia.

Den

Wienwe Maen / Woensdag / den 25. ten 9. uren / 15. minuten / des abonds. Sol in Sagittario / met Mars gewapent / Mercurius in Scorpio / Venus in Virgine. Wocht. Daer was een verlaeten casteeltje by Erla / daer Daviano gebiedt aen frater Hilarius / dat hy het smeet van een deferteur / die den selven dag / by dat kasteel / aen een boom opgehangen was / met de haarsenen des hoofts soude upefsnijden ; van dat smeet maeken sy een haersse / het lemit hadde een song maegdeise gesponnen. F. Hilarius brengt dese haersse aen Daer Marc. die de selve aensteekt. Van besweert den Hepligen man / met dese gewijde haersse / het spook / met wierook. Spndelijc wordt de haersse uptgeblaesen. Hier legt den aap / sepde den Daep. Graeft / soldaeten / gy sult een schat / in dat gat / vinden ; maer de helst booz mp. Men graeft / en vindt den grooten schat.

Door Mirakels geldt te winnen,
O, dat is sijn gaaren spinnen!

Herfst-Maand.

Eerste quartier / Wpndag / den 3. ten 1. uren / 4. minuten / des morgens. Variabel weder / drijvende wolken. Een Collonel van het Regiment genoemt / de swarte paerden / wordt schielijc overvallen met de tand-pijne / soo dat dag / nog nacht tusschen en konde. Hy doet een voetbal booz den Hepligen Pater : desen langt upt zynen knapsak zyn silbere snupstabac-doosje / in het welck lagen drie linne draeden / die hy in zyn tabakhy-pijp gedaen hadde / dan hadde hy dese pijp met tabak gebult en uptgetoekt / soo dat de olie des tabaks in de boozsepde drie linnen draeden ingetrokken was : dese 3. draeden langt Daviano upt zyn snusdoosje / en houdt de selve aen de tanden van den Collonel : de tand-pijne verdwijnt. Den Collonel doert dit mirakel upt-trompetten / door zyn geheele Regiment ; en belast aen zijne soldaeten / dat sy drie maal Salvo souden schieten / ter ere van den Hepligen Pater / die hem door zijne Heplige gebeden gecureert hadde.

Doet mirakel ook tabak?
'K steek mijn pijpje in den sak.

Volle Maen / Dinsdag / den 10. ten 2. ure / 56. minuten / des morgens. Mars en Venus in Virgine / gaen naer Wiscg toe ; Jupiter gebiedt aen sinen Aerd / dat hy aen Vulcanus de blymen wederom soude geven / die hy gesmeedt hadde. De Olijf-boomen staen bolladen. Die lust / die plukt een takje. 't Is vyde. P. Marc. vertrekt upt het leger naer Weenen / verfelt met een Compagnie muskettiers ; op de repse / wordt hy een kraam-vrouwe geroepen / die haere vrucht niet en konde lossen ; en lag in doods-noot. Daviano hoort haer biegt / en communiceert haer de Hofstie : zyn confrater geeft aen de kraam-vrouwe een beker wijn te drinken ; en opstaende wort sy wort verlost van haere vrucht

brugt / en Daviano groet haer bly-morder. De kraamvrouwe schonk aen P. Marc. als booz een pillegist / hondert Hangersehe ducaten. Daviano hadde zynen byer bevoelen / dat hy een grein van de haarsenen van een bisschop / genaemt Wape / het gewigt van een goude kroon / in desen beker wijn soude mengen.

Kan dan wijn mirakel doen?
'K geef den roomer ruym een soen.

Teste quartier / Donderdag / den 16. ten 5. uren / des abonds. Sol en Venus in Libra ; Jupiter / Luna / en Mercurius hoort den windt blaesen. Ongehoorde nieuwigheden in een kist. P. Marcus wordt tot Weenen met triomph ingehaelt / met algemeene toekuchingen des volks / ober zijne bevochten victorien / door zyn gloziens Crups : en om te ctroonen zyn campagne met een voortreffelijc mirakel / hy roept Stads-beul in zyn celle / die hy door groote belosten omkoopt / dat hy een deferteur soude ophangen / sonder te executeren / soo dat 'er de doot op soude volgen ; maer hoe kan dit geschieden / byaert den beul ! Desen mijnen confrater Macarius / die daer staet / heeft desen somer (onbekent capuccijn te zyn) onder de soldaeten 't musket geboert / en is in 't heymelijc zyn Regiment gedeferteert ; moogen sal hy op straat wandelen door de stad : men sal hem seker bangen en hangen. Ik sal hem bystaen / als Wiegdaer / terwijl hy hem sult aen de galge ophangoopen op dese wijze. Hier siet gy onder zyn soldaete-kleederen / onder de planten van zynen voeten gebonden eenen lederen riem / die opwaerts langs zijne beenen / onder zijne knoufen en hemde / tot het midden van zynen buich gebonden is ; rondom den buich loopt eenen riem en opwaerts tot rondom zynen hals : van agter in zynen hals : van agter in zynen nek / daer is eenen pieren haek aen den lederen riem vast ; aen desen haek sult gy desen deferteur hangen / en trekken zyn aengesigt / doen uwt ampt / als of hy van u waerlijc geexecuteert wierdt ; nochtans hy sal hangen / soo het schijnt / ende en sal waerlijc niet hangen : want hy sal op den verborgen lederen riem / die van onder de planten van zijne voeten / tot den hals toe / aen een pildraet vast genaemt is / staen / sonder smerte te geboulen. En als gy sult uptroepen : hy is doot ; en van de ladder afhomen : ik sal u op de hielen volgen / en ballen op mijn knipen / en bidden / dat Sinte Steben / Patroon deser Stad / den soldaet van de doot optwekken wilt. Van sal ik schakelijc uptroepen : staet op / gy doode. Van sal hy met zijne ongebonden handen het hape van zijne oogen afweeren / en de omstaenders aensien / en met zijne miraculeuse mond uptroepen : soldaeten / geloof aen den Hepligen Vader Marcus religie. Soo sult gy / o Scherpregeter / en ik oofsaekie zyn van dupsent gewonnen Zielen ; maer de saekie moet wel gesecreteert / en aengelegte wozden. Alles lukt naer den wensel van Daviano. Die den verwehten dooden by de hand naer zyn klooster gelept / om Mis van danksegginge te doen. Ondertusschen was den dooden in 't klooster in een vertrek gesloopen / en trok zyn kleederen en lederen riem upt : en aentrekkende zijne kleederen / komt

knien aen 't Altaer ten toon aen het volk: de *Mis* gesongen zijnde / een iber
komt den opgewikten dooden de hand kussen / en roepen mirakel / mirakel!
Den beul wordt drie dagen daer naer / des avonds / aen de Capucijnen tafel
getracteert / en met een goude beurse vereert.

Doet mirakel beul, of Paep,

'T is het spel van eenen aep.

Pleutwe Maen / Vrydag / den 24. ten 1. uren / 19. minuten / naer mid-
dag. *Mars* in *Sagittario* / *Luna* in cauda *Draconis* / *Jupiter* in *Ariete* /
Mercurius in *Sagittario*. Camelfh moep weder. *Dabiano* met alle zijn
Franciscane geboeders houden een generaele *Processie* / door de *Stad Wee-*
nen / tot danksegginge van de glorieuse campagne / en victorien / verkregen
door het *D. Crups* van *P. Marcus*. Men draegt boozt up de kassen met *D.*
Reliquen op triomph-wagens. Daer zijn op verscheppen straeten triomph-
bogen opgerecht / tot lof van *Vatter Marc.* met aerdtige opschijften en sinne-
beelden. Veel dupsent fakkeln worden daer gedragen: de herpaulen / en schae-
mepen spelen: De *Capucijnen* singen haeren simplen sang op den hoogsten
toon in *à la mire*. *P. Dabiano* sluyt de *Processie* met zijnen triomph-wagen;
die seer slepen was / en nebzig / met schijtgeel geschildert. Dit wagentje was / als
een *Zee schip* / met twee wielen daer aen / en aen het hooft van den wagon
was eenen grooten ronden bol / met pferen latten ombonden / daer in den bol
slingerde: aen dese latten was een touw / als een *caros*-room gebonden / om
het *Chesetje* hertwaerts en derwaerts te stieren. Den *P. Man* dan sit op desen
wagen alleen / die van alle kanten doorsichtig was / behalven het bankje / daer
Dabiano op sat. In dit bankje sat een kleyn kloek jongetje verborzen / dat
aen alle beyde zijden een pfer draayde; welke pfer aen de wagenwielen
vast was / soo behendig toegerust / dat niemant dit konde asfoeren. Daer rijdt
dan den *Hepligen* mirakel doender / met het *Crups* in de linker / en den *rom* in
de rechter handt: de oogen naer den *Hemel* geslagen / geboert sonder paerd of
esel / door een onbekende kragt. Het volk siende den triomph-wagen alleen
booztbaeren sonder imants hulpe / soo het schijnt / schreeuwte upt: mirakel /
mirakel! en elck schijnt de cappe van den *Hepligen* *Vader* / om een stuk *Re-*
liquie te hebben / en daer boozt te knielen. Den algemeenen roep van den
troep is: *Jo / Daviane*. praelt!

Siet, den wagon gaet alleen:

O mirakel ongemeen!

Breekt den voerman hals en been:

Onder zijn gat siter een.

Wijn-maend.

Eerste quartier / *Saturdag* / den 2. ten 4. uren / 12. minuten / des avonds.
Mercurius in *Aquario*: Sol met *Luna* in *Ariete* in *Triangulo*. *P. Marc*
wordt

wordt in zijn klooster met dupsent aelmussen begiftigt van de *borgers* / om zijne
selsaeme mirakeltjes / en aen tafel hoflijch getracteert; soo dat den ouden man
een *Dupsch* roomertje 10. à twaelf in zijn cappe gesopen hebbende / en wat
meer / als *ordinaris* verbzlijkt / scheyde van tafel / en in *cubiculo caritatis*
regt een spel op / om zijn gemeente wat te vermaken. Hy langt een reken-pen-
ning (want de *Capucijnen* en mogen geen geldt aenraeken) en desen penning
met speeksel bestrijckende / hy plakt het selve aen zijn boozhooft: dan begint den
ouden man in 't midden der kamer te huppelen / en te springen / soo langen
tijdt / tot dat hy den penning / los zijnde / van zijn boozhooft afdanst. Van
dat hy den selven penning met de hand; en verbiedt / dat niemant een woordt
sal spreken / op verbeurte van een pot wijn met een teuge: hy bestrijkt den sel-
ven penning met speeksel / en douwt den selven op het boozhooft van *Vater*
Guardiaen; maer te samen hy trekt ongeboelich en onkemerkelijch den selven
penning af van het boozhooft van den *Guardiaen*; en laet hem springen soo
lang / als het lust. Hy dans / hy stamp / hy schude zijn boozhooft / om het
penninge af te doen ballen; maer 't was brugteloos. Alle de *Pater* en *D.*
sietjes lachten haer hrom. Den *Guardiaen* sprong / als eenen *Dabian* / tot
vermachten van *Vater Dabian*; maer het penninge en viel niet. Eyndelijch
sprong den danffer soo lang / tot dat zijn cael geschooren kop draeyde / en hy
ter aerde viel. De omstanders versten upt van lachen. Den *Guardiaen* tast
naer den penning / en siet het penninge was verdweenen. Wat wonder mi-
rakel is dat / seide *P. Guardiaen*? En heeft / als eenen verwesen ezel.

Kan mirakel doen den dans?

Dansen kan een dronken gans.

Volle Maen / *Saturdag* / den 9. ten 11. uren / 50. minuten / boozt middag.
Luna eclipsert bukten ons gesigt. Den *Menschen*-eter *Saturnus* siet *Denus*
in *Taurus*. Bupig weder. *P. Marc.* en kan van *Dupslant* naer zijn *Vader-*
land *Venetien* niet verrepsen / of moet hem nog bemoeven met een mirakel te
doen. Daer segt een *Canonic* seer siek / bukten alle menschelijke hope. Het
bloedt loopt hem ter nense en keel upt sonder op te houden. *Dabiano* wordt hy
den sieken geroepen / die / als een geestelijch *Docto* seide: *languis sanguine*
sanetur. Daerom versocht hy van den *Canonic* / dat hy soude communiceren;
hem beloovende / dat den bloedt-loop soude gestelt worden / door het bloedt
van de *Heplige* *Hofstie*. Den *Canonic* vreesde dat hy de *Hofstie* soude upbray-
ken. Geen noodt / seide den *Mormik* aen den *Canonic*. Den sieken swijgt de
Hofstie / en dinkt een kroes wijn. Den bloedt-loop stolt: den *Canonic* wordt
genesen. Men approbert dit mirakel sonder tegenspraak. Maer den gera-
fineer *Vater Marcus* hadde gepulveriseerde mupseheuteltjes in dese *Heplige*
Hofstie doen bakken / en hadde in den wijnbecker ook dese gepulveriseer-
de mupse cadolletjes vermengt / die den bloedt van 't bloedt terstont sielp-
ten.

Doen

Doen

Deel N. 132

(40)
om mogen wy wel een nautic verbonde stuyten onder elkhander; maer de Prote-
stanten moeten wel godloos zijn / om dat sy geen Gooden / nog Santen en
Santinnen en eeren / gelijk wy / en de Santicolisten (Doelisten) doen.

De Heydensche schole,
Leert, Sanctos cole.

Dolle Maen / Sondag / den 7. ten 8. uren / 42. minuten / des abonds.
Mercurius siet Luna opposereen met Venus. Windigh weder. Den Dy-
bel wordt uyt het graf gehaald / daer die ingeworpen was / en wordt we-
derom levendig ende gesagelijch. Dabiano repst door Croatien / naer Cre-
bizo / zijn klooster in Denetien. Sommige Lutersche Croaten kennen de-
senijnen Pater; een vzaegt van hem / om zijn Diegte te mogen spreken.
Pater Marcus siter toe / en hoorde de Diegte van den onbekenden Luth-
raen. Hy Diegte / dat hy een stuk lijnwaet geschoolen hadde van een Me-
vrouw. Dat is grof / septe Pater Dabiano. Met verlof / antwoorde
den Diegter: gy mist / Pater Propheet: want dat gestolen lijnwaet was
soo fijn / als Camerijhs doek / en zijn Diegte was daer mede geuvt; en
sonder crups en abfolvo af te wagten / wenschte den Pater goede rep-
se.

Tesle quartier / Sondag / den 14. ten 3. uren / 27. minuten / naer
middag. Wintersehe koude. Sol in Sagittario. Mercurius brenge bly-
ven met swart lak versegelt. Pater Marcus komt tot Wersperg in een
dorpje / daer eenen hoop Lutheraenen met den roomer in de hand saten /
en bzenen 't aen den Pater / die seer vermoept was van de repse. Men
berepdt het middagmael. Pater Marcus sit aen tafel: men praet van de
Religie. Dabiano veragt de nieuwe / en houdt aen de oude naer zijn seg-
gen. Een onder de andere was een Medecijn / die neffens de herberge
woonde / en ter wysen dat Pater Marcus van Religie sprak / was naer
hups gegaen / en bestreef zijne handen met krupt / Mercurialis genoemd /
en quam onbemerkt by den Pater sitten: naer veel disputen / vzaegt desen
Medecijn / of Dabiano tot bevestinge van zijn Religie / wel soude den moet
hebben / om zijn hand te steken / en blyven houden in desen siedenden ke-
tel / die op 't vuur kookte. Pater Marcus belooft hem / dat hy het soude
naer doen / indien hy zijn hand eerst in den kookende ketel soude steken.
Den Medecijn aenbeerdte de conditie / en steekt zijn hand in den ketel / en
hiel de selve langen tyd in 't spoztelende water. Dabiano verschijnt / riep:
gy gaet met den Dypbel om / en meynde te vertrekken; maer hy wordt by
den taepen hals gevat / en gedwongen zyn belofte naer te komen / als een
eerlijch man. Hy steekt zijne heplige / geconsecreeerde hand in 't heet
water / en worde terstont verbrand / soo dat hy van den Medecijn
een plepster moest afbedelen; en daer mede lieten sy den Wonsk loo-
pen.

Eccē

(41)
Ecce quantus,
Noster Sanctus!
Mendax idem,
Probat fidem:
Manum urit.
Hinc vir furit.

Siet dien quantus,
Onsen Sant,
Liegt,
Bedriegt,
Brandt,
Zijn handt;
Om een Sant,

De Religie door Gods Geest,
Wordt beproeft aldermeest.

Nieuwe Maen / Dingsdag / den 23. ten 1. uren / 24. minuten / des mo-
gens. Veranderlijch en mistig weder. Jupiter in Aquario / Mars in qua-
dratura circuli. Een vleesch-houwer hadde eenen Sier doodgeschlagen; ende
verstaende / dat den vermaerden Pater Dabiano in de naefte herberge
vernagten soude / komt des abonds een bronk Rijfosen Wijn dinken /
in de selve heuken / daer Dabiano sat: en pratende van de waere Reli-
gie met Dabiano / vzaegt een teeken tot bekragtinge van zijne leere. Pa-
ter Marcus antwoorde / dat men God niet en moest erren met mira-
kelen te bergen. Wel aan / septe den vleesch-houwer / is uwe Roomsehe
Religie de beste / dat mijn handt door dese blamine verteert wordt. Hy
steekt zijn hant in de blamine sonder hinder: 't En was niet wonder:
want de selve hand was met de galle van den geslagen sier besmeert.
Pater Marcus en hadde geen lust van zynen poot / in den pot / of vuur /
te verbranden: die en was nog niet genesen / en hy en wister geen mirakel
upt te binden / om de selve te cureren.

Eerste quartier / Dingsdag / den 30. ten 4. uren / 38. minuten / des
abonds. Donker weder. Luna in Piscibus. Sommige jagers by Sichel-
berg / ontmoeten Pater Marcus op de Bergen van Italien / repfende
naer Denetien / en dzagen eenen wolf / die sy doorfchoten hadden / naer
hups: Dabiano wordt by dese Heeren tot gast verlegt; dat hy / met
oormoedigheyt nederbuppende / toefte. Pater Marcus wordt a principe
onthaelt / en met alle respect geseesteert; maer moest met zijn linker
handt eten: want zijn Rechter was nog graffigert / als gesegt is. Men
vzaegt hem watter aen de hand sehozt? 't was 't vuur / datter in ge-
weest was / septe zijn confrater (praeter / met zyn snaeter daer tus-
schen bepde staende / om 't bedrog een coleurte te geven) en grouwe
cappen binden voer alle uplen met gelobde mouwen lappen. Dabiano
sprak aen tafel niet / als van d'oortmoedige nedrigheyt / en versaehtinge
der Wereldt / bypreeft. *Adri. ipse.* Alleluja! Den esel van Bileam
balkt: Orate fratres, al en verstaet gy geen Latijn / Orate fratres, en
sorores in Crista. Pater Marcus hadde zyn roomertje uytgelekt / en sag
soo bleek / als een kalkhoens-haentje aen zyn hoonen. Transcat tale,
est

2. deel N. 132

Doen mirakel mayse-keutelen?
Sal geus-oom nog tegenpreutelen?

Leſte quartier / Saturdag den 16. ten 5. uren / 26. minuten / des morgens.
Sol in Scorpio / Mars in libra. Ongeſonde miſt. Een groote perſonage heeft
zijn roſſe geſpeelt. D. Marc. ontmoet tot Offen eenen ouden Jode / die de
Koomſche Wijsdienſt omhelſt hadde / om in de beſittinge van zijn goetſje te
blijven. D'een roemt de Hepligheyt des oude / d'ander des nieuwen Teſtament.
Men wed / welke wet het grooter tal der Santen voortgevoert heeft. Sp Jo-
de / ſegt Dabian / boedt eenen langen baerd / en ik ook (al is die roſt) vol-
gens onſe Kreligien. Verhalven om den twiſt te ſliſſen / dat dit vaſtgeſtelt zy.
Elken Sant / die wy van onſe Kreligien ſullen uytroepen / wy ſullen uyt elkan-
ders baerd een hupz plukken ; op dat wy konnen giffen / wie daer meer San-
ten ſal voortbrengen : ſiat. Den Jode roept voor uyt Adam / met Madam
Eva : Dabiano noemt met eerbiedinge Chriſtus en Maria : elk ruſt twee
huppen uyt den baerd. Den Jode uyt 'et Abel / Seth / Enos : Dabiano
uytet de Heplige maegden en martelerſſen / Fides / Spes / Charitas : elk
laeter dyt van zijn veeren. Het Jodetje telt Noach / met zijn hups- byoute / en
ſes kinderen : Dabiano telt de ſeven Heplige Slapers / Gebroeders : Rabbi
behaelt den prijs ; en voegter nog by Abraham met zijn Soone Iſaac / Ja-
cob / en Loth : Marcus ſielter ſes Santen by ; Stephanus / Laurentius /
Catharina / Cecilia / Barbara / Agnes ; en laeter nog Apollonia voor een
toemate by. Den Rabbi plupmt den Monik ; maer deſen en valt niet ſlinks.
Den beſneden ſiet en telt onder zijne oude Santen / Eleazar met de Moeder /
en haer 7. Soonen Machabeen. Den gedoopten ſiet daer tegen de D. Mar-
telerſſe / Felicitas met haer 7. Soonen. Men plukhapt wederſyds uyt de
konſte. Rabbi ſocht op Jacob met zijn 12. Soonen. Magiſter Marc. bindt en
verſint de 12. Apoſtolen : daer ſluppen wederom de huppen uyt den kop. Den
Jodſchen griſſaert roemt zijn 72. Heplige Propheten : Pere Marc roemt de 72.
Discipelen Chriſti : den blaſ- baert houdt luſtig aen : goeden oogſt voor alle
beyde. Den Jode liſkt / als eenen gepuppenden uyl / en ſocht ſig te werken /
en cere in te leggen ; hy haelt op een liſte van alle zijne Santen / Moſes /
Naron / Gideon / David / Ezechias / Suſanna / Panther / Joahim /
Anna / Johannes / met nog vele andere / die ik niet wel onthouden hebbe :
hier mede valt het Jodetje aen D. Marcus baerd / en denkt van den ſelven
voor hem een roſt peruppiſje te maken ; maer Marc. en wil daer toe niet ver-
ſtaan / om zijn Heplig hupz aen een onbeſneden barchen te laeten : daerom hy
ſchreentwt geheele legers van Santen en Santinnen uyt. Wat ſegt hy / Jode-
je / ſegt Marc. van die overgroote ſchaeren der onnoofele kinderen / die Hero-
des gedoodt heeft ? En hebt gy noyt hoozen ſpreken van de D. Martelerſſe
Aſula met de elf dupsent maegden haere medegeſellinnen : Van ſetter den Jode
op den loop ; maer Dabiano dat hem by zijnen kronkelbaerd / en plukhapt
hem ſoo ongenadig / dat den geheelen hups- boſch van den caelen Jode in den
loop

loop blijft. Daer heek Rabbi-ſcrabbi / als een geſchooyen mups / en liep naer
hups : maer Dabiano erbarmt den caelen kop / en hadde in zijn mirakuleus
ſnupſtabak- doosje een ſalve / gemaakt van een hand vol bepen gepulverifeert /
met honig en ajupn ebenbeel geincozpozeert / gemengelt met wat oliven-olie ;
daer mede valt hy aen 't ſtrijken van dien caelen kop en baerd ; het Joden- hupz
began haer te waſſen tot verwonderinge.

Dit mirakel weegt ſoo waer ;
Als een onbeſneden hayr.

Aleuwe Maen / Sondag / den 24. ten 7. uren / 10. minuten / des mor-
gens. Mercurius / Venus / en Luna aenſchouwen Sol verſwimen aen de
Cabo de Buena Esperanza. Hier Luterſche Dragoners hoorde dat Dabiano
van Dupſiant vertrokken was naer Italien / ſetten hem naer / en agterhae-
len tot Kaſpenberg. Sp verſoeken van deſen Hepligen man / dat hy een kindt /
dat geſloven was / ſoude door ſijne gebeden ende magt opwekken. Dabiano
komt gewillig naer haer herberge / daer ſp in de kamer het werkje toegele-
ghe hebben. D. Marc. ſlaet aen de dootkiſte / en naer een kout gebed / roept met
luyder ſtemme : kindt ſlaet op van de doodt. Men ſlaet met hamers de dood
kiſte open ; en ſiet / daer lag een levende kiter in / die Dabiano op het liſt
ſprong / ſoo dat hy het gat van de deure ſoch / luſtig gekrabt zijnde in zijn ge-
rimpelt bakhuſ. De vier Dragoners heerden met een volle gallop naer
hups / om dit mirakel aen haer broeders te vertellen.

Siet, menſch, die de doodt op- wekt,
Dat gy niet en wordt begett.

Slacht- maand.

Eerſte quartier / Maendag / den 1. ten 5. uren / 29. minuten / des mor-
gens. Venus in Scorpio : Saturnus met Luna in trino aspectu. Regen. Daer
komen byeen de Gefanten uyt Indien / om de landen van Europa te beſigten.
Alle raerſtepten naukeurig dooſſen hebbende / ſp en willen niet gelooven / dat
een haentje in het hof maer ſes hennetjes by hem heſt / die het pleegt in den
ham te byten / om kuyhentjes te maken : verſoeken van den Hoof- meester
eens des nagts in het hennet- hepmeliſh te mogen ſchuppen / om af te loe-
ren / of daer niet een hondert a twee hennetjes met het haentje ſlaepen : dit
verſoek wordt haer afgeſlagen. Daer naer biſiteren ſp alle de Kerkken / en ſien
de beelden der Santen en Santinnen op de Altaeren ſtaan. Hier ſlaet het beeld
van Sint Aman : dat komt over een / ſeggen ſp / met onſen Godt Amida :
daer is het beeldt oggereg / ter eren van den Hepligen Abt Paphnutius ;
dat paſt (lappen ſp daer by) op onſen Godt Confucius endaar het beeldt van
Sinte Zacharias ; dat geliſt onſen Godt Sacha / ſeggen deſe Indiaenen. En
ſepet onſe Indiaenſche / en de Italiaenſche Kreligie / en verſchilt niet. Daer-
om

(42)
est Monachale, & Daviano esto Italiano, & Hermano; no boratio, mas booratio. Als het gebangen wildt opgebreedt was van de hongere jaegers / Pater Marcus neemt zijn afscheit. Den Heer / die een generens Cavalier was / bidt den ouden Pater / dat hy in zijn Caros soude sitten / om een suik van zijn reys af te leggen met gemak. Daviano aenbeedt de presentatie / en treedt eerst in de Caros / soo wakker / als een vos. Daarentusschen (o wat al loofse-boofse kindt men in de wyde Weereldt / die de Parpen / en goede schaepen byllen!) een van dese jaegers hadde / van tafel opgestaen / de darmen van den gebangen wolff / dwaers over de baen / daer Daviaen moest voer hy ryden / gestroept / en met sandt bedekt. De Caros komt aengereken: de paerden blijven staen: den Coetsier valt aen 't slaen: De paerden springen; maer en boorerden niet eenen voet. Den Heer vraegt van den Heiligen Man: wel wat wonder is dit? Pater Marc antwoorde: den helseken Wolf speelt aen dese hoetsenij dese poetsen. Marcus moet te voet gaen / de Caros heert wederom.

Marc. doet geen miraklen meer: want zijn voystje doet hem seer.

Winter-maand.
Dolle Maen / Dingsdag den 7. ten 7. uren / 35. minuten des morgens. Wislige Lucht. Mars in Quadrangulo / Mercurius in Cancro met Sol / Venus opposeert met Luna. Pater Marcus komt epindeligh dooz veel intriges / en fatiges in Italien / by Aquilea / in een slecht doop / daer het Boeren-hermis was. Den armen Pater was soo bedroopen van den regen / dat hy sag / als een verdronken muis. Hy treedt in een Boeren-hups; men bakte taerten: 't was avond. Pater Marcus cet en dinkt / en was bylsht / met de Boertjes. Hy gaet naer zijn vertreck / om te rusten / daer benevens den heeten oven was. Hy niet zijn confrater schudden de natte kappen uyt / met haer half leeder broekje / en leggen de selve om te droogen op den heeten oven / en gaen slaepen. Des morgens staen sy op / en binden haer kappen en broeken verbrandt. De leedere broekjes waeren in een bolletje getimpelt. Wat raedt? Hy en hadde zijn sakje met konsten niet / om mirakel te doen: Hy roept den Boer / en vertelt zijn wederbaeren / en ongeluk. Den Boer hadde nog een oudt wambey / en gelapte broek / die hy aen Pater Marcus schonk; maer voer zijn medegeselle en wist hy geen mouwen aen zijn hembde te naepen: mang klederen ontbraken. Doo om zijne mildaedigheyt te toonen / en te helpen een bynd in nootd; den Boer schonk aen Boer Hilarius het oude kleeft van zijn wijf; dat hy terstont aentrok / en nog blei-toe was. Soo gaen dese twee reysgers / als man en wijf / naer Treviso toe. Een Boertinne of twee ont.

2. Deel 132
(43)
ontmoeten dese twee posuren; en verschijnt / dooz dien sy sagen een vrouwe / met eenen soo langen baerd / blugten / en vertellen dit spook aen de Boeren / die komen aengeloopten / en sien met verwonderinge aen dese twee sakhalten. Wat al vraegen / en gepraet / en gelach daer was / laet ik een iber bedenken. Marcus sochte het te bedenken; maer te vergeefs. Hy reysde met dit gewart / dooz den Venetiaenschen staet / tot Treviso toe geheel moe.

Siet, daer loopt den Uyl met mouwen;
Kond' hy niet zijn kapp' behouwen?

Aeste quartier / Dingsdag den 14. ten 6. uren / 45. minuten / des abonds. Dooft Saturnus komt in Libra / alwaer Mars uyt Scorpio komt. Groote storm-windt. Den Boer-gemaekten Daviano / met zijn Suster Hilarius / dat is Boertinnetje met een baerd / langs de straeten van Treviso / onder het geschreeuw van de straet-kinderen / komt epindeligh in zijn klooster. Den hoekhoek blndt den nest. Den Oversten siende P. Marcus in boeren klederen gestreken / met zijn wijf Suster Hilarius / en was niet seer bleide: want hy vrees / dat / indien het den Paus ter oogen komt / dat Daviano de capp' op den tuyn gehangen hadde / hy sonder genade in 't kot geworpen soude worden. Hy beroept het Capitell: men examineert den Pater / en den Moester / hoe sy haer Heilig kleeft hebben derven afleggen / en byontwe klederen aenschudden / en loopen / als schudden en schurken / langs Italien. Den Geestelijken Raed was ontroert. Pater Marcus verontschuldigt sig met zijn getuppe. Het was vrugteloos. Men werpt hem / naer het bonnis / in een pfer-kot; daer Daviano over tien jaeren (dog onnoosel / gelijkt men in zijn leven waant) geseten hadde; en daer uyt hy verloft wierde / dooz een haerffe / die nacht en dag alstijt brande / sonder te verbranden. Pater Marcus en weet geen raedt / om zijn selven te berlossen: want wie raekt in 's Monniks gat / te vergeefs hy uyt-gang bad. Hy hadde nog in zijn knapsak bewaert zijn silvere snustabakdoosje; maer en derfde dat niet voer den dag uyt rephen / om dat de Capucijntjes geen silver en mogen aentasten / volgens haeren regel. In dat verborzen snustdoosje lag Dittrool / getempeert in smoutschuyum; dit doet hy in zijn lampje. Den Oversten komt Pater Marcus nog eens examineeren / met andere oude Paters. Soo sy Daviano ondersoeken van zijn sefteligheden (want sy vermoeden / dat onder die veranderinge van klederen wat anders schijpde / en Italiaenen zijn verre-siende en boosnatig in haeren omgang) / sy sien dan elkanter soo swart / als Moogen / dooz den swarten damp van de Dittroolische olie / die uyt de ontsien lampje uyt quam. Sy sitten verbaest / en roepen mirakel: Pater Marcus wordt onnoosel verklaert / en uyt de banden gesaekt.

E 2

Glo.
2. Deel N. 132

Gloria tibi Domine,
P. Marc slepen sy mee.
En gaat vry langs de see.

Nieuwe Maen / Woensdag den 22. ten 7. uren / 27. minuten / des
avonds. Mercurius in Ariete / Sol en Venus in Capricorno. Succeda
met voss. Pater Marcus wordt by den Paus onthaelt / als eenen
Hepligen op 't Altaer. Den Alderhepligsten Vader geeft hem eenen kus/
seggende : Pax Vobis. Dankt den Pater van zijn beboogten victorien :
voorts den Hepligen Vader versocht van hem nog een bede / dat Da-
biano / sonder upstiel / naer Engelandt reijst / om dat tijtj onder het
Roomsche joch te brengen. Pater Marcus stemt dit toe / en kragt den
grootten segen / en segel : en vercepst naer Engelandt ; maer wordt
schielijck ten hobe weder-roepen / en gebraegt van den Paus : hoe men
best dat ongeloofig volck soude dwingen tot de Roomsche devotie ? Da-
biano redeneert / als een orator / en Mathematicus / op dese wyse : Ik
moet bekenmen / Alderhepligsten Vader / segt hy / dat eertijts een aen-
slag / gecomplooteert tegen dat Welsch Parlement schandig mislukte is /
tot ons groot leetwesen ; maer indien de Seusen de hoogens nu tegen
my op steken / ik sal die alle cappotteren / en doen sneubelen. Om
dit Heplig booznemen upt te voren / ik sal nemen een amalgamatje / of
compost van de stonden van een roste vrouwe / met de urine van een
jongetje en dogtettje van 14. jaeren oudt / die gekookt moet worden ad
mortificationem. Daer by gemengt het sap van groote swarte spinnekop-
pen / van swarte padden / van cicute / arsenicum / en 10. grein van
elck / met soo veel grein quiksilver : alles moet bysonderlijck ad mortifi-
cationem gekookt worden / en dan geamalgameert / of vermengt ; en
dan op een lustig en luchtigh vuur gekookt. Daer mede sal ik met dese
mirakuleuse handen ophullen de boommen en granaden ; en daer by ma-
ken dooz de natuurlijke Magische Meester-konste van Johan Baptista
Porta / mijn Patriot Denctiaen / een onblusselijke vlamme ; o Al-
derhepligsten ; dat is een amalgamatje / daer men den Dupbel self zijn
gatie mede soude herbzanden. Den Alderhepligsten Vader braegt wat effen-
ten desen Dupbelschen compost sal upwerken ? Dabiano swelt op van
broghsheyt / en roept : Sanctissime Pater / dit compost sal soo de lucht be-
pesten en infecteren / dat / als men dese boommen en granaten ontfermt
en met een boozspoedigen windt affendt / den Leger op 't landt / en de
Vloten op Zee sullen soo geïnfecteert worden / dooz de vergeben lucht /
dat wy de Seusen aenvallende / als dionke mossen / sullen vangen. Sal
die werke soo gelukkig upbullen / braegt den Paus ? Pater Marcus
segt / daer is nog een verholen saek / die ik van den Heer gedwongen
woyde te berispijgen ; want ik verbloekt soude zijn / en gestraft / indien
ik dat openbarde ; maer gy siet / Alderhepligste Vader / desen meer
als

als dupbelschen compost / gesmeedt dooz den helschen / dat is te seg-
gen / Hemelschen Dabiano ; en wat en kan een soo Wels-gesmeede Pest
niet upwerken / dooz dat upwerpen ? Den Paus tracteert Dabiano
tegen gewoonte / aen zijn tafel / met meer eere / als een Cardinael ;
en schenkt hem 80. Heplige rotte lichaemen der afgestorven Hepligen /
met Agnus Dei sonder tal. Hier mede gaet onsen Quakzalver naer En-
gelant / om zijnen aentogt upt te voren by Boggers en Dotten : en
mogter op loeren.

Nu kan Marc mirakels braeken,
Bombarderen, als vuur-Dracken.

Eerste quartier / Donderdag / den 20. ten 1. uren / 32. minuten/
des morgens. Luna in Cauda Draconis / verhuyst in Ariete ; Mer-
curius plaetst sig daer ook. Voss met wat sneeuw. Dabiano wordt ge-
scheept / ende baert naer Engelandt van Italien. Een Tripolitaensche
Kroover bemagtigt zijn Schip / en voert hem naer Tripoli / en ver-
koopt hem tot een slaave. Hy wordt belast de barkens te hoeden / als
een verlooren Soone ; en gedwongen / met een pye rook / in een bar-
kenshot te vernagten. O broesheyt ! Pater Marcus soude wel wen-
schen naer Jerusaleem eens te reysen / om de Heplige plaetsen wel wen-
ken ; maer hy is onder het swaere joch van een Turk en schuck / die
geen Religie heeft in zijn Religie. Desen praemt en dwingt Dabiano /
om de Mahometische Religie te omhelsen ; vertoonende de groote ge-
waende mirakelen / die in den Alcoran beschreben staen. Pater Mar-
cus wilde goede Christen blijven ; hy wordt van den Turk tot den bloe-
de toe gebastonneert alle dagen / soo dat den ouden barkensdijver be-
swijkt van kraeg / en versocht een Mahometisch Jesuwijt of Monnik
by hem te komen / die Dabiano in zijn Religie onderwijst. Dabiano
leert de Turksche Taale / gewoonten / en Gods-dienst ; en laet sig
scheeren / als een Turks Monnikje / en naer hooren tijdt wordt Pre-
dikant : hy Predikt in 't openbaer / en doet veele van zijn oude mira-
kel-konstjes / die hy in Dupstlandt gedaen hadde / tot contentement van
de Turken. Daer-en-tusschen den Paus meynende / dat Dabiano En-
gelant bekeerde dooz zijne mirakelen / stelt hem onder het getal der
Hepligen / Viva voce, sonder consequentie / om de overgroote / on-
gehoorde / en selfsaeme diensten / die hy aen den stoel van Roomeen betwisten
hadde. Daer is nu den Hepligen Vader Marcus Mahometanen / en Heplig
in de Paepsehe Religie sonder appel / of revisie.

Den grootten Mufti-puisti / Paus der Mahometanen / naderhand
berispende upt de Joden / die tot Roomeen woenen / dat zynen synen
Monnik Dabiano / van Innocent Roomschen Paus / onder het tal
van zijn Sauten gesleelt was ; en vreesende / dat desen Christen Sant
enen quant / dooz zijne mirakelen sig selven wel booz eenen Joden Des-
flag

fiag soude waenen; verfoekt hem aen zijne tafel / met boornemen hem een pastey te bakken. Dabiano verschijnt aen tafel. Men praet van de heilige en mirakelen der gedoopten. Dabiano lapt alles rond uyt op zijn Monniks / en roemt ten hoogsten zijn mirakelen / die hy met duysenden / en meer gedaen heeft. Musti ondertusschen belast aen Dabiano / dat hy de pastey / die naest hem op tafel gestelt was / soude voorszneiden. Dabiano pareert het bevel: en soo hy den pastey opent / siet / daer lag in den pastey eenen gelobden Ayl / met eenen aep. Dabiano verschijkt. Wel wat mirakel is dat / roept Musti? Gy / Dabiano / hebt door de kracht van uwe mirakelen / my desen pastey gebakken. Wel aen / gy sult terstont desen Ayl ende aep doen veranderen in een capoen / en hoen / en beneoien; of ik doe u / als een vals bedrager / impaleeren. Dabiano was by den nense gevat; en keelt / als eenen aep / sonder likken en mlikken. Epdelijck Musti bekeelt / dat men den sot een narre-capp aen soude trekken / en langs de straeten van Constantinopel voeren / sitende achterwaerts op eenen ezel / bemantelt met een roode deken / met de kroon op 't hooft / die uyt en pompoen gesneden soude zijn / met een hertegjoch booz staet in de hand. Soo wordt den grooten Propheet / en mirakeldoender / Marc Dabiano / met triomph gelept / en Koning der narren van alle het Mahometaens volk grypt. En hier mede is de Comedie uijt; en wensche u den brede; en aen Pater Marcus / Bon jour.

Die wilt doen een raer mirakel;

En uytspreeken een orakel;

Hy moet een Propheet Gods zijn;

Of 't mirakel heeft maer schijn.

Doet mirakel beeldt, op Paep;

Denkt 't is 't werk van eenen aep;

Die Natures-konst nae-boetst;

En Gods groote werk nae-toetst.

Waeschouwing van P. Marc Daviano.

Mijn Neapolitaenen roemen boven alle mijne ongelooftelijke mirakel 't overtreffelijk wonder van den Martelaer Januarius / die meer als in Februarij / ja schier alle dagen / zijn Mirakel vernieuwt / tot bevestiging der Roomsche Gods-dienst; ende tot ondergang der Scugsjes / die als sy dit Mirakel aenschouwten / beschaemt staen / en waenen dat dit wonder door duypels konste uytgewerkt wordt. Dit mirakel geschiet op dese wijze: een Paep met een wit hemde gekleedt / valt op zijne knien / en met het volk bidt booz de doode Reliquien van den Martelaer Januarius. Daer naer laagt hy het hooft van desen Martelaer / dat in silber beslagen is / en stelt dat op 't Altaer; daer nefeens brengt hij een cristalline phiole / ook in silber beslagen; in dese phiole wordt het bloedt van Januarius bewaert: als het gestolt bloedt by het hooft des Mar-

Martelaers staet / dan begint het te leven / te bewegen / op te rissen / ende schijnt te looken. Sonwederleggelijk wonder! Ik bekenneet / dat nimmer eerlijker Mirakel is getroffen in het Pausdom; en is dit geen Mirakel / soo gaen alle de andere Mirakelen soo recht / als eenen kreupelen / gangvelten op sielen.

Paracelsus den Phoenix der Magische konste verklaert dit verholten wonder in zijn boek de natura rerum pag. 280. met dese woorden: het leven des Magneets is niet anders / als een Spiritus ferri (pferen geest) die met een gereetificeerten brandewijn / of spiritus vini is uytgetrokken / en tot dese stukken genomen wordt. N. B. Hierom moet gy weeten / dat elken geest in 't byzonder het leven is van 't geene / daer het van getrokken is.

Paracelsus hadde een wonderen pziem / die hy in den muur staet: alle de bliengen des huys quamen tot desen pziem aengebogen / en kusten / en soken daer aen. Desen pziem was van binnen met honig opgebult. De bliengen volgden den reuk van desen verholten honig: daerom swierden en swermden sy rondom / en saten op desen verholten pziem / om te lekkebaerden.

Op dese wijze geschiet dat Neapolitaens Mirakel-konste. In die silbere cristalline phiole is verholten den geest des pfers / uytgetrokken door den Geest des wijns; en wederom den wijn ten halven afgedistilleert / roodt / als geronnen bloedt. Dit Dittiolis bloedt van Mars is het leven van den Magneet-steen (die in 't silberen hooft van den H. Januarius verhoogen is) en den Magneet-steen is de beweginge des bloedts van Mars / of van 't pfer-waert: / het welke in de cristalline phiole roert / en by zijnen lieben sepfsteen soekt te bloepen. Daer dit H. flesje mogen de Paepse Vliegen vliegen en kussen / en lekkerbaerden / en welbaeren / seggende:

Die Mirakelen doen wilt:

Comt in ons Quakfalvers gilt;

Men sal u, al zijt g'een dant,

Eeren voor een Paepsche Sant.

Uylenspiegel die sit voor

In mirakel-doenders choir:

T konste miraculiseert;

T Pausdom wordt daer me vereert.

T swarte konste steelt Gods eer:

Ik doe geen Mirakels meer:

Want ik vrees, dat mijn Godt

Soude mij tot een schavot

Licht verkeeren dat tooneel,

Daer ik Pekel-haring speel,

T wonder dat Godt in ons werkt,

Is, dat ons geloove sterkt;

Dat 's den toetsteen ongemeen,

Die Mirakels doet alleen.

Wie

(48)

Wie misbruykt Gods wonder kracht,
Wordt voor guchelaer geacht:
Wie speelt den gewaent Propheet;
Noem' ik SWERTZERTJE, niet-weet.

F I N I S .

